

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.14.1.2025

Pan
st. bryg. Rafał Świechowicz
Kujawsko-Pomorski Komendant
Wojewódzkiej Państwowej Straży
Pożarnej
Komenda Wojewódzka
Państwowej Straży Pożarnej
w Toruniu
ul. Prosta 32, 87-100 Toruń

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/051 - Zamówienia publiczne w Państwowej Straży Pożarnej w województwie kujawsko-pomorskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu, ul. Prosta 32, 87-100 Toruń ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Świechowicz, Kujawsko-Pomorski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, od 7 marca 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Marek Rusoń w okresie od 6 lutego do 6 marca 2024 r., Sławomir Herbowski w okresie od 6 stycznia do 5 lutego 2024 r., Jacek Kaczmarek w okresie od 1 lutego 2020 r. do 5 stycznia 2024 r. oraz Janusz Halak w okresie od 19 marca 2016 r. do 31 stycznia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Udzielanie i realizacja zamówień publicznych w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych . 2. Udzielanie i realizacja zamówień publicznych podprogowych. 3. Organizacja i nadzorowanie zadań z zakresu udzielania i realizowania zamówień publicznych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2025 (do zakończenia czynności kontrolnych ²), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy.
Kontrolerzy	Artur Gackowski , główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 62/2025 z 9 maja 2025 r. Andrzej Szulc, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 102/2025 z 30 lipca 2025 r. Michał Trempała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 76/2025 z 26 maja 2025 r.

(akta kontroli str. 1-10)

¹ Dalej: „KW PSP” lub „Komenda”.

² Czynności kontrolne w Komendzie zakończono 5 grudnia 2025 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Zamówienia publiczne w trybie PZP⁵ były udzielane i realizowane w KW PSP nieprawidłowo i nierzetelnie. Liczne nieprawidłowości w prowadzonych postępowaniach, na wszystkich ich etapach, wskazują, że nadzór był w tym zakresie niewystarczający. Rodzaj, skala i charakter stwierdzonych nieprawidłowości świadczy o tym, że nie zapewniono adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w tym obszarze. Prawidłowo zaś udzielano tzw. zamówień podprogowych.

Zamawiający⁶ udzielał wytypowanych do kontroli siedmiu zamówień publicznych na podstawie Pzp/nPzp z istotnymi naruszeniami przepisów prawa, które dotyczyły m.in. ustalenia w sześciu zamówieniach warunków udziału w postępowaniu nieodnoszących się do przedmiotu zamówienia, które mogły ograniczać konkurencję. Jedno postępowanie prowadzone wspólnie z innymi komendantami wojewódzkimi wszczęto, a następnie zawarto umowę z wybranym wykonawcą, z przekroczeniem upoważnień udzielonych przez tych komendantów. We wszystkich postępowaniach czynności kierownika Zamawiającego wykonywali zastępcy Komendanta Wojewódzkiego PSP, którym nie powierzył on wykonywania zastrzeżonych dla niego czynności. W siedmiu badanych postępowaniach osoby wykonujące czynności w postępowaniu oraz kierownik zamawiającego nie złożyły albo złożyły z opóźnieniem oświadczenia wymagane odpowiednio Pzp/nPzp. W jednym postępowaniu nie wezwano wybranego wykonawcy do przedłożenia referencji potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, w wyniku czego wybrano w wykonawcę, który warunków udziału w postępowaniu nie spełniał.

Nieprawidłowości dotyczyły też: nieustalenia wartości jednego zamówienia; nieprzeprowadzenia analizy potrzeb i wymagań, uwzględniającej rodzaj i wartość zamówienia, nierzetelnego sporządzenia protokołów z postępowań o udzielenie wszystkich zamówień oraz błędów w sprawozdaniach. W dwóch przypadkach przyjęto zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej zawierającej postanowienia ograniczające uprawnienia zamawiającego do zaspokojenia roszczeń. Odebrano dwa samochody z drabiną oraz cztery średnie samochody, pomimo nieprzedłożenia przez wykonawców dokumentów wymaganych umowami tj. świadectw dopuszczenia na działko pianowo-wodne oraz drabinę słupkową stanowiące ich wyposażenie.

Pozytywnie oceniono sporządzanie planów postępowań i ich aktualizację, opracowanie dla wszystkich badanych zamówień SIWZ/SWZ zgodnych z wymaganiami Pzp/nPzp, prawidłowo określono wymogi jakie powinny spełniać dostarczane samochody oraz przeprowadzenie postępowań we właściwych trybach. Wykonawców wybrano przy zastosowaniu ustalonych kryteriów oceny ofert.

W Komendzie zasadniczo prawidłowo udzielano zamówień podprogowych. Wyboru wykonawców, w objętych kontrolą ośmiu postępowaniach, dokonywano zgodnie z regulacjami wewnętrznymi, w sposób zapewniający osiągnięcie rezultatu zgodnego z zamierzonym celem, a przebieg postępowań

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Tj. w trybach opisanych w ustawach: z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej: „Pzp”) oraz z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm., dalej: „nPzp” – obowiązuje od 1 stycznia 2021 r.).

⁶ Tj. Komenda, w imieniu której działał Komendant (kolejno osoby wskazane na str. 2 niniejszego wystąpienia).

rzetelnie udokumentowano. Negatywnie NIK ocenia określenie warunków udzielenia jednego zamówienia w sposób, który mógł ograniczać konkurencję. W przypadku wszystkich zamówień środki wydatkowano terminowo za faktycznie wykonane dostawy i roboty budowlane, w wysokościach i terminach wynikających z zawartych umów. Dokumenty księgowe potwierdzające poniesienie wydatków były kompletne, zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez osoby uprawnione. Operacje gospodarcze ujęte zostały w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Pomimo, że w strukturze organizacyjnej Komendy prawidłowo wyodrębniono komórkę organizacyjną, której powierzono obowiązki związane z udzielaniem zamówień publicznych, a odpowiednio przygotowanym do realizacji tych zadań pracownikom, umożliwiono podnoszenia kwalifikacji zawodowych, nie udało się wykryć i wyeliminować ww. nieprawidłowości. Choć identyfikowano ryzyka związane z udzielaniem zamówień publicznych, obszar ten nie był przedmiotem kontroli wewnętrznych, audytów ani udokumentowanych działań nadzorczych. Komendant Wojewódzki prawidłowo i rzetelnie wywiązywał się za to z obowiązku kontrolowania powiatowych (miejskich) komend PSP. Częstotliwości i zakres ich kontroli były zgodne z planami, ich realizacja była dokumentowana, a formułowane wnioski i zalecenia monitorowane.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Udzielanie i realizacja zamówień publicznych w trybie PZP

1.1. Planowanie udzielania zamówień publicznych w trybie PZP

Opis stanu
faktycznego

1.1.1. W latach 2019-2025 (do 30 września) w KW PSP przeprowadzono 61 postępowań⁸. Z powyższych zamówień 44 dotyczyły dostaw, 10 – robót budowlanych, a siedem – usług. W trybie przetargu nieograniczonego, o którym mowa w art. 39 Pzp oraz art. 132 nPzp, przeprowadzono 40 postępowań, w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 nPzp – 20 postępowań, a jedno z wolnej ręki, tj. w trybie określonym w art. 213 ust. 1 nPzp. W okresie tym trzy postępowania unieważniono⁹.

(akta kontroli, str. 4033-4037)

1.1.2. Plany postępowań o udzielenie zamówień publicznych w trybach określonych w Pzp/nPzp zostały sporządzane w całym okresie objętym kontrolą. Zamieszczano je Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁰ oraz na stronie internetowej Komendy¹¹. Od 2021 r. sporządzano je zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Jedno pozostaje w trakcie.

⁹ Wszystkie w 2025 r.

¹⁰ Por. [Biuletyn Zamówień Publicznych](#) (dostęp 5 grudnia 2025 r.).

¹¹ Por. [Plany zamówień publicznych KW PSP](#) (dostęp 5 grudnia 2025 r.).

z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru planu postępowań o udzielenie zamówień¹².

Komenda aktualizowała plany w ciągu roku¹³ i publikowała dokonane zmiany.

(akta kontroli str. 8-88)

1.1.3. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej¹⁴, KW PSP powinna posiadać co najmniej: sześć pojazdów operacyjnych; po jednym: mikrobusie do przewozu do 9 osób łącznie z kierowcą, lekkim samochodem rozpoznawczo-ratowniczym, autobusem do przewozu ratowników (minimum 30-miejscowy), średnim samochodem ratowniczo-gaśniczym, ciężkim samochodem ratowniczo-gaśniczym; lekkim samochodem zaopatrzeniowym o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t. W KW PSP nie funkcjonowały specjalistyczne grupy ratownicze.

W kontrolowanym okresie Komendant Główny zatwierdził „Tabele wyposażenia dla województwa kujawsko-pomorskiego”¹⁵: 19 czerwca 2015 r., 29 grudnia 2020 r. oraz 28 czerwca 2024 r. W stosunku do tych wymogów KW PSP do grudnia 2023 r. nie posiadała ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W pozostałym zakresie, stan posiadania Komendy był zgodny z Tabelami wyposażenia, a w odniesieniu do pojazdu operacyjnego – przekraczał je¹⁶. Komendant wskazał, że liczba posiadanych pojazdów operacyjnych wynikała z konieczności zapewnienia potrzeb transportowych KW PSP oraz zlokalizowanego poza Toruniem Ośrodka Szkolenia w Łubiance. Rozbieżności w stosunku do normatywu wynikały też z planowanej cyklicznej wymiany pojazdów.

(akta kontroli str. 3430-3439, 3455-3505, 3879-3912, 3953-3961)

1.2. Prowadzenie postępowań o udzielanie zamówień publicznych w trybie Pzp

1.2.1. Zamawiający od 1 stycznia 2021 r. do 30 września 2025 r. wszczął 21 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, dla których był zobowiązany dokonać analizy potrzeb i wymagań wymaganej art. 83 ust. 1 nPzp, uwzględniając rodzaj i wartość zamówienia, w tym w:

- 2021 r. dwóch dotyczących dostaw o łącznej wartości 6 022,7 tys. zł;
- 2022 r. dziewięciu dotyczących dostaw o łącznej wartości 35 057 tys. zł;
- 2023 r. trzech dotyczących dostaw o łącznej wartości 7 582,3 tys. zł;
- 2025 r. siedmiu dotyczących dostaw o łącznej wartości¹⁷ 58 708,9 tys. zł.

W KW PSP sporządzono analizy dla 20 postępowań zawierające informacje wymagane art. 83 ust. 2 i 3 nPzp.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 2362.

¹³ Tj. cztery aktualizacje w 2021 r., sześć - w 2022 r., cztery w 2023 r., jedną w 2024 r. i pięć w 2025 r.

¹⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1793, dalej: „rozporządzenie w sprawie wyposażenia”.

¹⁵ Tabela, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wyposażenia, dalej: „Tabela wyposażenia”.

¹⁶ W latach 2019 – 2020 Tabela wyposażenia przewidywała sześć pojazdów, a Komenda posiadała osiem. W latach 2021 – 2023 Tabele przewidywały siedem aut, a Komenda posiadała osiem. Na koniec 2024 r. na stanie Komendy było dziewięć samochodów, podczas gdy Tabela przewidywała osiem.

¹⁷ Dla czterech postępowań, które nie zostały zakończone do obliczeń wzięto wartość szacunkową.

Objęte analizą zamówienia publiczne wiązały się z realizacją zadań Państwowej Straży Pożarnej, określonych w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej¹⁸. Nie sporządzono analizy przed wszczęciem jednego postępowania, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 4033-4037, 1664-1678, 1679, 1694-1744)

1.2.2. Badanie prawidłowości udzielania zamówień publicznych w trybie Pzp lub nPzp dokonano na podstawie siedmiu zamówień, tj.:

- 1) dostawa samochodów z drabiną mechaniczną w ramach projektu "Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych" współfinansowanego przez UE ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 z podziałem na trzy części¹⁹;
- 2) dostawa ciężkich samochodów ratownictwa technicznego do usuwania skutków kolizji drogowych z rotatorem w ramach projektu "Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap IV" z podziałem na dwie części²⁰;
- 3) dostawa jednej sztuki samochodu z drabiną mechaniczną dla KP PSP w Inowrocławiu²¹;
- 4) dostawa jednej sztuki samochodu z drabiną mechaniczną dla KM PSP w Grudziądzu²²;
- 5) dostawa średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych z systemem piany sprężonej (GBA - standard pierwszowyjazdowy) napęd 4x2 - 11 sztuk²³,
- 6) dostawa samochodu lekkiego operacyjnego dla Komendy Wojewódzkiej PSP w Toruniu²⁴;
- 7) budowa budynku garażowo-socjalno-szkoleniowego Ośrodka Szkolenia KW PSP w Łubiance²⁵.

Wartość zamówienia na dostawy samochodów z drabiną²⁶ i ciężkich samochodów ustalono na podstawie zrealizowanych wcześniej dostaw pojazdów o zbliżonych parametrach do jednostek PSP, a lekkiego samochodu na podstawie bieżącej oferty salonów samochodowych i uprzednich postępowań. Wyniki szacowania udokumentowano w notatkach służbowych. Dla Dostawy średnich samochodów nie dokonano ustalenia wartości zamówienia wymaganego art. 28 nPzp, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Dla zamówienia Budowy budynku wartość ustalono na podstawie kosztorysu inwestorskiego.

Wyniki szacowania były adekwatne do rynkowej wartości udzielonych zamówień. Dokonane szacowania nie prowadziły do nieuprawnionego dzielenia zamówień na odrębne zamówienia skutkujące uniknięciem stosowania Pzp/nPzp. Na podstawie analizy zapisów na kontach analitycznych wyodrębnionych w księgach rachunkowych KW PSP dla wykonawców wybranych w badanych zamówieniach nie stwierdzono powierzania tym

¹⁸ Dz. U. z 2025 r. poz. 1312 ze zm., dalej: „ustawa o PSP”.

¹⁹ Dalej: „Dostawa samochodów z drabiną”.

²⁰ Dalej: „Dostawa ciężkich samochodów”.

²¹ Dalej: „Dostawa samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu”.

²² Dalej: „Dostawa samochodu z drabiną dla KM w Grudziądzu”.

²³ Dalej: „Dostawa średnich samochodów”.

²⁴ Dalej: „Dostawa lekkiego samochodu”.

²⁵ Dalej: „Budowa budynku”.

²⁶ We wszystkich trzech postępowaniach.

wykonawcom części tego samego zamówienia, które zostało udzielone wcześniej lub później bez stosowania Pzp/nPzp.

(akta kontroli str. 1132-1133, 1486-1487, 1851-1873, 2223-2233, 2598, 2599, 2600, 2607, 2608, 2996, 3002, 3003, 3174, 3175, 3180, 3181, 3430, 3438, 3439, 3986, 3991, 3998)

1.2.3. W KW PSP powołano stałą komisję przetargową²⁷ do przygotowania i udzielenia zamówień publicznych oraz określono szczegółowy tryb jej działania w regulaminie. W skład komisji wchodziły cztery osoby, w tym przewodniczący i sekretarz. Od końca 2019 r. skład komisji był uzupełniany pracownikiem merytorycznie odpowiedzialnym ze względu na przedmiot zamówienia. Do zadań komisji należało w szczególności przygotowanie i udostępnienie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia/Specyfikacji Warunków Zamówienia²⁸, przygotowanie wymaganych ogłoszeń, otwarcie ofert, ocena spełniania warunków stawianych wykonawcom, przygotowanie propozycji wyboru oferty najkorzystniejszej.

(akta kontroli str. 927-952)

W opisie przedmiotu zamówienia na dostawy pojazdów przewidziano obowiązek spełniania wymagań wynikających z:

- polskich przepisów o ruchu drogowym z uwzględnieniem wymagań dotyczących pojazdów uprzywilejowanych, zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. „Prawo o ruchu drogowym”²⁹;
 - rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej, Finansów oraz Sprawiedliwości z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Krajowej Administracji Skarbowej, Służby Więziennej i Straży Pożarnej³⁰;
- a dodatkowo w stosunku do samochodów pożarniczych³¹:

- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania³².

Ponadto wymagano aktualnego świadectwa dopuszczenia na pojazdy, które musiało też obejmować wyposażenie ratownicze zgodne z wymaganiami „Wytocznych standaryzacji wyposażenia pojazdów pożarniczych i innych środków transportu Państwowej Straży Pożarnej”³³, a także by sprzęt dostarczony z pojazdem, dla którego było wymagane świadectwo dopuszczenia spełniał wymagania rozporządzenia w sprawie wykazu wyrobów.

²⁷ Decyzjami nr 17/2017 z 30 czerwca 2017 r., nr 27/2019 z 31 grudnia 2019 r., nr 2/2021 z 29 stycznia 2021 r., nr 1/2024 z 12 lutego 2025 r. i nr 2/2025 r. z 12 lutego 2025 r. (dla przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Dostawa, montaż i instalacja cyfrowych syren alarmowych dla systemu ostrzegania i alarmowania (SOiA) dla województwa kujawsko – pomorskiego w ramach realizacji projektu pn.: rozbudowa systemu ostrzegania i alarmowania”).

²⁸ Dalej odpowiednio: „SIWZ” i „SWZ”.

²⁹ Dz. U. z 2024 r., poz. 1251, ze zm.

³⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 594.

³¹ Tj. bez pojazdu lekkiego operacyjnego.

³² Dz. U. nr 143, poz. 1002, ze zm., dalej „rozporządzenie w sprawie wykazu wyrobów”.

³³ Wydane przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Opublikowane: [Wytocznych standaryzacji wyposażenia pojazdów pożarniczych i innych środków transportu Państwowej Straży Pożarnej](#) - dostęp 1 października 2025 r.

Zgodnie z opisami przedmiotu zamówień na samochody pożarnicze aktualne świadectwa miały zostać dostarczone najpóźniej w dniu ich techniczno-jakościowego odbioru, tj. dopiero w końcowym okresie realizacji umowy. Komendant Wojewódzki wskazał, że dokumenty te były niezbędne dopiero na etapie wprowadzenia wyrobów do użytkowania. Dodał, że żądanie ich na etapie składania ofert, wykluczałoby potencjalnych wykonawców, którzy tego dokumentu nie posiadali, a zamierzali ubiegać się o zamówienie. Takie działanie naruszyłoby zasady uczciwej konkurencji, ale też skutkowało ryzykiem niezrealizowania zamówienia.

W opisie przedmiotu zamówienia na Dostawę:

- samochodów z drabiną, nie przewidziano wyposażenia pojazdów w linkowy aparat ratowniczy wskazany w grupie 4 pkt 16 „Standardu wyposażenia samochodu specjalnego. Samochód z drabiną mechaniczną typoszeregu SD. Edycja II”³⁴ z 30 marca 2015 r.;
- średnich samochodów, nie przewidziano elementów wyposażenia wymaganych „Standardem wyposażenia samochodu ratowniczo-gaśniczego. Samochód ratowniczo-gaśniczy, typoszeregu GBA 2/16. Edycja II” z 30 marca 2015 r., tj., wskazanego w grupie 2 pkt 16 „Pompa z napędem turbinowym” albo w pkt 17 „Pompa strumieniowa (wysysacz)”³⁵. Zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia dla tego wyposażenia wykonawca był zobowiązany „Tylko zapewnić miejsce na zamocowanie /przewożenie”.

Komendant Wojewódzki PSP wskazał m.in., że wynikało to z braku dostępności na rynku ww. sprzętu z ważnym świadectwem dopuszczenia CNBOP³⁶. W przypadku samochodów z drabiną wymagano zatem zapewnienia możliwości zamontowania i przewożenia linkowego aparatu ratowniczego. Odnośnie do średnich samochodów wyposażenie, w zależności od rodzaju posiadanego sprzętu, zostało dostarczone przez poszczególnych użytkowników do montażu podczas odbioru.

(akta kontroli str. 1064-1132, 1448-1486, 1680, 1683, 1685-1686, 1690, 1880-1900, 1964-2000, 2250-2268, 2318-2369, 2625-2653, 2503, 2509)

Opisu przedmiotu zamówienia na Budowę budynku dokonano za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych³⁷ zgodnie z art. 103 ust. 1 nPzp. Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie niepełnej zawartości przedmiaru robót, co szczegółowo opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 3198-3242, 4014)

Wszystkie wytypowane do badania zamówienia udzielono we właściwych trybach wynikających z Pzp/nPzp oraz wszczęto poprzez zamieszczenie ogłoszenia o zamówieniu we właściwym publikatorze. W przypadku Dostawy samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu kontrola przeprowadzona przez Komendę Główną PSP³⁸ wykazała, że w opublikowanym ogłoszeniu zmieniającym treść SWZ podano niewłaściwy termin składania ofert oraz

³⁴ Załącznik nr 6 do „Wytycznych standaryzacji pojazdów pożarniczych i innych środków transportu Państwowej Straży Pożarnej” z dnia 14.04.2011 r. wydanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej - dostęp 1 października 2025 r.

³⁵ Zgodnie ze standardem wymagana była jedna z tych pomp.

³⁶ Tj. Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwopozarowej im. Józefa Tuliszkowskiego Państwowy Instytut Badawczy (dalej: „CNBOP”).

³⁷ Dalej: „STWiORB”.

³⁸ Udokumentowana wystąpieniem pokontrolnym nr BN-I.092.3.2023.13 z 11 maja 2023 r.

warunki otwarcia ofert, zmieniono bowiem datę z 16 marca 2022 r. na 23 lutego 2022 r., a nie jak wskazano w protokole komisji przetargowej oraz w piśmie do uczestników postępowania na 23 marca 2022 r.

Zamówienie na Dostawę lekkiego samochodu udzielono w trybie przetargu nieograniczonego zamiast w trybie podstawowym wskazanym w art. 275 nPzp po zamieszczeniu ogłoszenia w niewłaściwym publikatorze, co szczegółowo opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W przypadku zamówień udzielonych w trybie przetargowym lub podstawowym w SIWZ/SWZ zawarto wszystkie wymagane elementy.

(akta kontroli str. 1049-1132, 1244-1260, 1438-1486, 1851-1870, 1880-1899, 2223-2267, 2599-2660, 2996-3049, 3174-3218)

W wytypowanych do kontroli postępowaniach czynności kierownika zamawiającego wykonywały osoby, które nie posiadały stosownych upoważnień, co szczegółowo opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 694-972, 1357-1365, 1859-1870, 1874-1905, 1910-1915, 2232-2277, 2279, 2606-2673, 2678, 2679, 3002-3021, 3055-3560, 4081-4090)

We wszystkich zbadanych postępowaniach wystąpiły przypadki zaniechania realizacji obowiązku złożenia wymaganych oświadczeń, o których mowa w art. 17 ust. 1 Pzp albo w art. 56 ust. 4 nPzp. W czterech badanych postępowaniach oświadczenia o braku lub istnieniu prawomocnego skazania za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, nie zostały złożone przed rozpoczęciem wykonywania czynności. Okoliczności te opisano szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Składane przez wykonawców oferty były zgodne z wymogami SIWZ/SWZ. Wykonawcy wnieśli wadium w przewidzianej formie i wysokości. Wyboru najkorzystniejszych ofert dokonano na podstawie przyjętych kryteriów. Prawidłowo powiadamiano o wynikach postępowań, informacje o złożonych ofertach przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w przewidzianym trybie i terminie³⁹.

W postępowaniu dotyczącym zamówienia na Budowę budynku nie wezwano wybranego wykonawcy na podstawie art. 128 ust. 5 nPzp do przedłożenia referencji potwierdzających spełnianie warunku określonego w pkt 2 ppkt 4 części VIII SWZ, dotyczącego zdolności technicznej lub zawodowej⁴⁰, w wyniku czego wybrano w postępowaniu wykonawcę, który nie spełniał warunków udziału w postępowaniu. Jego oferta nie została odrzucona. Okoliczności te szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W pozostałych zbadanych postępowaniach wybrano wykonawców, którzy spełniali warunki udziału.

W postępowaniu na Dostawę ciężkiego samochodu nie żądano od jednego z wykonawców na podstawie art. 26 ust. 3 Pzp wyjaśnień odnośnie do złożonego „Oświadczenia o przynależności do grupy kapitałowej”, w którym wskazał przynależność do grupy kapitałowej i wskazał podmioty, które nie złożyły ofert

³⁹ Zgodnym z treścią art. 81 nPzp oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie informacji o złożonych wnioskach o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofertach przekazywanej Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 2406).

⁴⁰ Obejmującego co najmniej jedną robotę budowlaną o charakterze odpowiadającym przedmiotowi zamówienia tj. budowie budynku w technologii szkieletowej.

w postępowaniu. Okoliczności te szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W sześciu postępowaniach na dostawę samochodów ustalono warunki udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznej lub zawodowej, które nie odnosiły się do wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia, potencjału technicznego wykonawcy lub osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia, a dotyczyły podmiotów, na rzecz których zrealizowano wcześniejsze dostawy, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Nierzetelnie sporządzono protokoły z wszystkich objętych badaniem postępowań. Szczegóły w tym zakresie opisano szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 964-997, 1357-1382, 1859-1870, 1874-1879, 2232-2249, 2604-2664, 3002-3020, 3180-3197, 4081-4090)

Postępowania o udzielenie zamówień na Dostawę samochodów z drabiną, Dostawę ciężkich samochodów oraz Dostawę średnich samochodów były prowadzone wspólnie z innymi zamawiającymi, tj. Komendantem Głównym PSP i komendantami wojewódzkimi PSP. W celu przeprowadzenia dwóch pierwszych postępowań komendanci upoważnili Komendanta Wojewódzkiego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia w ich imieniu i na ich rzecz na podstawie art. 16 ust. 1 Pzp. Odnośnie do trzeciego zamówienia Komendant Wojewódzki zawarł z pozostałymi komendantami porozumienie w sprawie wspólnego przygotowania i przeprowadzenia postępowania zgodnie z art. 38 ust. 1 i 2 nPzp. Stwierdzono, że zamówienie na Dostawę samochodów z drabiną zostało wszczęte z przekroczeniem upoważnienia wystawionego przez jednego z komendantów, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1823-1827, 1832-1851)

W postępowaniu o udzielenie zamówienia na Dostawę samochodów z drabiną wykonawca, którego oferta nie została wybrana, złożył odwołanie. Krajowa Izba Odwoławcza uznała⁴¹ jeden z pięciu zarzutów i nakazała Zamawiającemu: unieważnienie czynności wyboru oferty najkorzystniejszej w częściach A, B i C, wezwanie Przystępującego - na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp - do uzupełnienia dokumentu „jednolity europejski dokument zamówienia”⁴² oraz powtórzenie czynności badania i oceny ofert oraz wyboru oferty najkorzystniejszej. Zamawiający unieważnił wybór 29 stycznia 2020 r. i wezwał wybranego wykonawcę do przekazania uzupełnionego JEDZ. Wykonawca przekazał uzupełniony JEDZ, w którym w części III lit. C zaznaczył, że doradzał w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia. 3 lutego 2020 r. dokonano wyboru oferty tego wykonawcy. Wykonawca, którego oferta nie została wybrana w postępowaniu, złożył odwołanie. Krajowa Izba Odwoławcza oddaliła je⁴³. Odpis wyroku wpłynął do KW PSP 5 marca 2020 r. i z wybranym wykonawcą zawarto umowę 6 marca 2020 r. zgodnie z art. 183 Pzp.

(akta kontroli str. 1851-1870, 1904)

1.2.4. Dane o udzielonych zamówieniach, zgodnie z art. 98 ust. 1 Pzp i odpowiednio art. 82 ust. 1 nPzp Komenda przedstawiała w rocznych

⁴¹ Wyrokiem z dnia 20 stycznia 2020 r. (sygn. KIO 2591/19).

⁴² Dalej: „JEDZ”.

⁴³ Wyrokiem z dnia 28 lutego 2020 r. (sygn. KIO 302/20).

sprawozdaniach, sporządzanych zgodnie ze wzorem wprowadzonym odpowiednio rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania⁴⁴ oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania⁴⁵. Zostały one przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych: 26 lutego 2020 r., 26 lutego 2021 r., 2 marca 2022 r.⁴⁶, 27 lutego 2023 r., 27 lutego 2024 r. oraz 28 lutego 2025 r.

Objęte badaniem zamówienia zostały ujęte w sprawozdaniach, prawidłowo wykazano ich wartość, niemniej w trzech przypadkach zamiast numeru ogłoszeń o udzieleniu zamówienia wskazano numery ogłoszeń o zamówieniach, co szczegółowo opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 825-926, 1658-1663)

1.3. Realizacja umów zawartych w trybie Pzp

1.3.1. Z wybranymi wykonawcami zawarto umowy, których treść była zgodna z projektami umów załączonymi do SIWZ/SWZ. W umowach dotyczących zamówień udzielanych na podstawie nPzp zawarto obligatoryjne postanowienia wynikające z art. 436 nPzp.

W czterech umowach⁴⁷ termin realizacji przedmiotu umowy określono poprzez wskazanie daty⁴⁸. Komendant Wojewódzki wskazał, że w przypadku Budowy budynku wynikało to z faktu finansowania z tzw. środków niewygasających budżetu państwa, dla których okres obowiązywania kończył się 30 listopada 2021 r. a w przypadku Dostaw samochodów⁴⁹, że wskazany datą termin wynikał z konieczności realizacji harmonogramu projektu współfinansowanego z budżetu UE, dodatkowo dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu⁵⁰ przyznana była tylko na 2022 r.

(akta kontroli str. 956-961, 1094-1131, 1341-1346, 1448-1485, 2503, 2510, 2681-2688, 3071-3075, 3257-3277, 3987, 3991)

W umowach zawartych odpowiednio w sprawie zamówienia na Dostawę: samochodu z drabiną dla KP PSP w Inowrocławiu, lekkiego samochodu oraz samochodu z drabiną dla KM PSP w Grudziądzu, przewidziano

⁴⁴ Dz. U. poz. 2038, uchylone z dniem 1 stycznia 2022 r., dalej: „rozporządzenie z 2016 r. w sprawie rocznego sprawozdania”.

⁴⁵ Dz. U. poz. 2463, dalej: „rozporządzenie z 2021 r. w sprawie rocznego sprawozdania”.

⁴⁶ Z uwagi na brak dostępu do systemu osoby upoważnionej do przekazania sprawozdania w dniu poprzedzającym.

⁴⁷ Dotyczy ustalenia: w § 2 ust. 1 umowy z 16 czerwca 2021 r. zawartej w wyniku udzielenia zamówienia Budowy budynku terminu realizacji do 21 października 2021 r.; w § 5 ust. 1 umowy z 18 maja 2022 r. zawartej w wyniku udzielenia zamówienia na Dostawę samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu; w § 5 ust. 1 umowy 4 listopada 2022 r. zawartej w wyniku udzielenia zamówienia Dostawy średnich samochodów terminu wydania przedmiotu umowy do 30 czerwca 2023 r., w § 5 ust. 1 umowy z 27 września 2022 r. zawartej w wyniku udzielenia zamówienia na dostawę lekkiego samochodu termin realizacji przedmiotu umowy w terminie do dnia 14 grudnia 2022 r.

⁴⁸ Zgodnie z art. 436 ust. 1 nPzp umowa powinna zawierać planowany termin zakończenia dostawy lub robót budowlanych określony w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach, a wskazanie daty wykonania umowy powinno być uzasadnione obiektywną przyczyną.

⁴⁹ Tj. Dostawy: średnich samochodów, samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu oraz lekkiego samochodu.

⁵⁰ Dalej: „WFOŚiGW”.

odpowiedzialność wykonawcy za opóźnienie⁵¹. Komendant Wojewódzki wskazał m.in., że postanowienia te miały na celu uniknięcie zaciągnięcia zobowiązania finansowego przez kierownika jednostki bez pokrycia finansowego, tj. w sytuacji kiedy opóźnienie przekroczyłoby ramy „roku budżetowego”.

(akta kontroli str. 956-961, 1341-1346, 3071-3075, 3986, 3987,3991)

Wprowadzono zmiany do trzech umów zawartych w sprawie badanych zamówień publicznych⁵². We wszystkich przypadkach wydłużano terminy wydania/wykonania przedmiotów zamówienia. Dodatkowo w przypadku Budowy budynku dwukrotnie zwiększono wynagrodzenie wykonawcy łącznie o 67 tys. zł, co stanowiło 2,94% wartości umowy. Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej przekazano ogłoszenia o zmianie umów w sprawie dostaw samochodów, a zmiany umowy zawartej w sprawie Budowy budynku zostały zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych.

(akta kontroli str. 1770-1797, 1851-1858, 1923-1939, 2008-2055, 2223-2231, 2311-2317, 2372-2375, 3174-3179, 3257-3277, 3280-3314)

Dostaw samochodów⁵³ dokonano zgodnie z warunkami przewidzianymi w zawartych umowach. W umowie zawartej 6 marca 2020 r. z wykonawcą zamówienia na Dostawę samochodów z drabiną przewidziano dokonanie odbioru techniczno-jakościowego zgodnie z zasadami opisanymi w publikacji „System dopuszczeń i odbiorów techniczno-jakościowych sprzętu wykorzystywanego w jednostkach Państwowej Straży Pożarnej”⁵⁴. W pozostałych przypadkach KW PSP nie była zobowiązana do stosowania zasad wynikających z powyższej publikacji.

Pojazdy spełniały wymogi zawarte w opisach przedmiotu zamówienia. KW PSP dokonała odbiorów przewidzianych w umowach, a także przeprowadziła inspekcje w trakcie produkcji samochodów z drabiną, ciężkich i lekkich. Wykonawcy przekazali wymaganą dokumentację, w tym świadectwa dopuszczenia na podjazdy i wyposażenie oraz przeprowadzili szkolenia użytkowników.

Odbioru techniczno-jakościowego przedmiotu zamówienia Dostawy samochodów z drabiną nie udokumentowano poprzez sporządzenie „Protokołu z odbioru techniczno-jakościowego samochodu z drabiną mechaniczną” stanowiącego Załącznik 4 do Systemu dopuszczeń PSP, co było wymagane § 7 pkt 6 umowy z 6 marca 2020 r. Komendant Wojewódzki wskazał m.in., że procedura odbioru techniczno-jakościowego została przeprowadzona zgodnie

⁵¹ Zgodnie z art. 433 pkt 1 nPzp projektowane postanowienia umowy nie mogą przewidywać odpowiedzialności wykonawcy za opóźnienie, chyba że jest to uzasadnione okolicznościami lub zakresem zamówienia.

⁵² W przypadku Dostawy samochodów z drabiną umowę zmieniano trzykrotnie w zakresie terminu wydania przedmiotu zamówienia, który ostatecznie ustalono na 4 marca 2021 r. W przypadku Dostawy ciężkich samochodów umowę zmieniano raz i przesunięto termin wydania przedmiotu na 29 października 2021 r. W przypadku Budowy budynku umowę zmieniano trzykrotnie w zakresie terminu wykonania przedmiotu zamówienia, który ostatecznie ustalono na 22 grudnia 2021 r.

⁵³ W pięciu objętych badaniem postępowaniach. W przypadku postępowania na Dostawę samochodu z drabiną dla KM w Grudziądzu nie dostarczono pojazdu wraz z wymaganym świadectwem dopuszczenia.

⁵⁴ Pod red.: st. bryg. mgr inż. Dariusza Czerwienko i dr inż. Jacka Roguskiego, Wyd. 1, Józefów, Wydawnictwo Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpowodzi im. Józefa Tuliszkowskiego Państwowy Instytut Badawczy, 2014, ISBN 978-83- 61520-06-1, s. 61-69 i 214-215. Opublikowane (ścieżka dostępu: Strona główna > Nauka > Wydawnictwo > Publikacje zwarte > Czytelnia > [System dopuszczeń i odbiorów techniczno-jakościowych sprzętu wykorzystywanego w jednostkach Państwowej Straży Pożarnej \(2014\)](#)) – dostęp 10 września 2025 r. Dalej: „System dopuszczeń PSP”.

z zasadami opisanymi w przywołanej publikacji. Komisja w trakcie odbioru dokoła zarówno analizy dostarczonych dokumentów potwierdzających wymagania techniczne dostarczonych samochodów, jak i sprawdzenia spełniania tych wymagań przez samochody. Komisja dokonywała oględzin, weryfikacji dokumentacji i sprawdzenia działania. Weryfikacji dokonywano zgodnie z Załącznikiem nr 1 do umowy, tj. opisem przedmiotu zamówienia. Taki przebieg weryfikacji dawał pewność sprawdzenia wszystkich wymaganych parametrów przedmiotu umowy. Będący w komisji odbiorowej przedstawiciele odbiorcy dokumentowali przebieg procesu odbioru. Dokument ten był rozbudowaną wersją protokołu zawartego w publikacji, zawierał zdecydowanie więcej elementów i parametrów, które były sprawdzane i weryfikowane.

(akta kontroli str. 1262-1284, 1680, 1681, 1686, 1687, 1745-1763, 1926, 2056-2165, 2728-2776, 2891-2995, 3076, 3077, 3079-3083, 3430-3436)

W wyniku badania prawidłowości Dostawy samochodów z drabiną oraz Dostawy samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu stwierdzono, że wykonawca nie dostarczył świadectwa dopuszczenia na działko pianowo-wodne. W przypadku Dostawy średnich samochodów, nie dostarczył świadectwa na drabinę słupkową co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1285-1340, 2504-2505, 2511, 2566)

Poza dostawą samochodu z drabiną dla KM w Grudziądzu, pozostałe badane zamówienia zrealizowano w terminach wynikających z zawartych umów⁵⁵ wraz ze zmianami. KW PSP w terminie 30 dni od wykonania umów w sprawie zamówień na dostawę średnich samochodów, lekkiego samochodu oraz budowy budynku, zamieściła w BZP ogłoszenia o wykonaniu umów zgodnie z art. 448 nPzp.

(akta kontroli str. 956-961, 1262-1284, 2037, 2038, 2126-2166, 2605, 2681, 2682, 2751-2773, 3001, 3071, 3076, 3179, 3294, 3295, 3318, 3320, 3378, 3379, 3436, 3437, 4024-4028, 4073-4080)

Samochody pozyskane w wyniku realizacji wytypowanych do kontroli zamówień publicznych były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem. Lekki samochód był wykorzystywany przez KW PSP⁵⁶, natomiast:

- samochody z drabiną przekazano w użytkowanie KP PSP w Świeciu i KP PSP w Inowrocławiu,
- ciężki samochód przekazano pierwotnie KP PSP w Świeciu, a następnie KM PSP w Toruniu;
- cztery średnie samochody przekazano: KM PSP w Bydgoszczy, KP PSP w Wąbrzeźnie, KP PSP w Nakle nad Notecią i KM PSP w Grudziądzu.

Samochody przekazano na podstawie umów użyczenia lub protokołu nieodpłatnego przekazania pojazdu na własność.

W trakcie kontroli od komendantów wyżej wymienionych KM i KP PSP na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK pozyskano informacje potwierdzające, że komendy posiadają dokumentację dotyczącą ich eksploatacji, zostały one włączone do służby, a w komendach pełnią służbę funkcjonariusze przeszkoleni do obsługi tych samochodów. Usterki wystąpiły

⁵⁵ Dla zamówień udzielanych wspólnie z innymi zmagającymi terminowość realizacji zamówień badano odnośnie do części zamówienia zrealizowanych na rzecz KW PSP w Toruniu. Dostawa samochodu z drabiną dla KM w Grudziądzu nie została ostatecznie zrealizowana.

⁵⁶ W wyniku przeprowadzonych w toku kontroli oględzin ustalono, że jego przebieg wynosił 52755 km i zainstalowano w nim zestaw sygnalizacji oraz radiostację.

w związku z eksploatacją ciężkiego samochodu ratownictwa technicznego do usuwania skutków kolizji drogowych z rotatorem oraz samochodów ratowniczo-gaśniczych z systemem piany sprężonej. Użytkownicy zgłaszali je wykonawcom oraz KW PSP. Komendant Wojewódzki potwierdził, że Komenda otrzymywała informacje o konieczności serwisowania pojazdów oraz usterkach wynikających z ich eksploatacji drogą telefoniczną. Nie dotyczyły one wad, które zagrażałyby bezpieczeństwu i kwalifikowały się do podjęcia czynności innych niż wynikających z umów zawartych z wykonawcami. Nie przekazywano informacji do CNBOP.

Samochód z drabiną przekazany KP PSP w Inowrocławiu dwa miesiące po jego odbiorze uległ uszkodzeniu. 30 stycznia 2023 r. podczas ćwiczeń na terenie jednostki doszło do wychylenia pręseł, skręcenia i w konsekwencji złamania drabiny. O wypadku zawiadamiano wykonawcę, Urząd Dozoru Technicznego⁵⁷ i CNBOP. Wykonawca nie dostrzegł podstaw do wdrożenia procedury naprawczej pojazdu. CNBOP po przeprowadzeniu kontroli doraźnej cofnęło⁵⁸ świadectwo dopuszczenia pojazdu. UDT po przeprowadzeniu wizji lokalnej i zapoznaniu się z dokumentacją oraz oględzinach urządzenia wskazał, że jego przyczyny na tym etapie pozostawały niewyjaśnione.

W związku z powyższym Komendant Wojewódzki podjął działania w celu monitorowania sposobu realizacji umowy na dostawę samochodu z drabiną dla KM w Grudziądzu zawartej z tym samym wykonawcą. 3 sierpnia 2023 r. przeprowadzono inspekcję produkcyjną. Negatywnie rozpatrzono wnioski wykonawcy o zmianę terminu dostawy. Ostatecznie przedmiot umowy (pojazd tożsamy rodzajowo z samochodem, który uległ uszkodzeniu w KP w Inowrocławiu) nie został dostarczony, wykonawca nie uzyskał bowiem wymaganego świadectwa dopuszczenia wydanego przez CNBOP.

(akta kontroli str. 1134-1241, 1262-1340, 1488- 1553, 2062-2122, 2125, 2444-2499, 2505, 2512, 2773-2776, 2891-2994, 3982-3985, 3990)

Budowę budynku wykonano zgodnie z postanowieniami umowy z 16 czerwca 2021 r. W trakcie realizacji KW PSP wystąpiła do wykonawcy o zaniechanie wybudowania ścianki działowej dla pomieszczenia MOP. Komendant Wojewódzki wyjaśnił m.in., że zrezygnowano z niej ze względu na konieczność uzyskania powierzchni niezbędnej na pralnię i suszarnię umundurowania specjalnego (bojowego). Zmiany nie zostały jednak nienaniesione w projekcie budowlanym, co szarzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Dokonano dwóch odbiorów częściowych robót budowlanych oraz odbioru końcowego. Odbiory częściowe potwierdzono „Protokołami odbioru częściowego robót budowlanych”, do których załączono potwierdzone przez inspektora nadzoru zaawansowanie prac. Z odbioru końcowego sporządzono „Protokół odbioru końcowego robót budowlanych”, w którym potwierdzono, że budowę wykonano zgodnie z warunkami umowy. Komisja uznała roboty za wykonane z wadami, które wykonawca miał usunąć do 15 stycznia 2022 r. Usunięcia usterek nie potwierdzono w formie pisemnej, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. KW PSP w Toruniu pismem z 21 marca 2022 r. powiadomiła Państwowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Toruniu

⁵⁷ Dalej: „UDT”.

⁵⁸ Decyzją nr 59/2023 z 20 marca 2023 r. Cofnięcie świadectwa nastąpiło w związku ze stwierdzeniem niespełnienia przez wyrób w zakresie funkcjonalnym wymagań Polskiej Normy PN-EN 14043:201405. Decyzja ta oznaczała zakaz użytkowania drabin wprowadzonych do działań na podstawie świadectwa dopuszczenia nr 4805/2022 z dnia 28 listopada 2022 r.

o zakończeniu budowy budynku, który wydał zaświadczenie⁵⁹ o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu w sprawie przystąpienia do użytkowania.

W wyniku przeprowadzonych w toku kontroli oględzin budynku stwierdzono, że był on wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem, inwestycję wykonano zgodnie z projektem zagospodarowania terenu oraz architektoniczno-budowlanym, za wyjątkiem wyznaczenia dwóch miejsc parkingowych, co szarzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 2504, 2511, 2565, 3219-3231, 3296-3300, 3315-3333, 3342-3343, 3352-3381, 3436-3438)

1.3.2. Wykonawcy umów, w przypadku gdy było to wymagane, wnieśli zabezpieczenie należytego wykonania umowy we właściwych wysokościach i formie. Stwierdzono, że w przypadku zamówień na Dostawę średnich samochodów oraz Budowy budynku wniesione zabezpieczenie ograniczało uprawnienia KW PSP do dochodzenia roszczeń z tego zabezpieczenia, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 962-963, 1347-1348, 2648, 2681-2688, 2724-2727, 3215, 3257-3279)

W trakcie realizacji zamówień na Dostawę samochodów z drabiną, Dostawę ciężkich samochodów, Dostawę średnich samochodów, Dostawę lekkiego samochodu oraz Budowy budynku publicznych oraz po wykonaniu umów KW PSP nie korzystała z praw zabezpieczających jej interesy, przewidzianych w umowach lub przepisach powszechnie obowiązujących, zmierzających do należytego wykonania tych umów.

W związku z uszkodzeniem drabiny w samochodzie przekazanym KP w Inowrocławiu oraz brakiem dostarczenia samochodu z drabiną (wraz ze świadectwem dopuszczenia) dla KM w Grudziądzu, Komenda zwróciła się do Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o wszczęcie postępowań sądowych i zastępstwo procesowe odpowiednio: 10 maja 2024 r. i 26 marca 2024 r. Wcześniej KW PSP odpowiednio:

- dwukrotnie wezwała wykonawcę umowy na Dostawę samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu do wymiany pojazdu na nowy wolny od wad, do których ustosunkował się on negatywnie. Wobec tego odstąpiono od umowy przesyłając wykonawcy 22 stycznia 2024 r. oświadczenie w tym zakresie⁶⁰,
- odstąpiła od umowy na dostawę samochodu z drabiną dla KM w Grudziądzu przesyłając wykonawcy 25 września 2023 r. oświadczenie w tym zakresie⁶¹. W następstwie odstąpienia Komendant Wojewódzki wezwał wykonawcę do zapłaty kary umownej w wysokości 351,8 tys. zł (10% ceny przedmiotu umowy). W odpowiedzi wykonawca wskazał, że odstąpienie od umowy nastąpiło z przyczyn zawinionych przez zamawiającego⁶² i wezwał go do zapłaty kary umownej w tej samej wysokości. KW PSP nie zaakceptowała żądania i wystosowała ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty pod rygorem skierowania sprawy na

⁵⁹ Nr PINB.4221.11.2022.AG.

⁶⁰ Doręczone 30 stycznia 2024 r.

⁶¹ Doręczone 2 października 2023 r. Zgodnie z § 5 ust. 3 umowy z wykonawcą z 3 stycznia 2023 r. zamawiający miał prawo odstąpić od umowy, jeżeli opóźnienie wydania przedmiotu umowy przekroczy 2 tygodnie.

⁶² Wykonawca podniósł, że pojazd dostarczył terminowo do CNBOP – jednostki organizacyjnej PSP, która bezpodstawnie odmówił wszczęcia procedury wydania świadectwa dopuszczania.

drogę sądową. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych w jednostce wykonawca nie zapłacił kary umownej.

Komendant wyjaśnił, że oba spory nie zostały wciąż rozstrzygnięte.

(akta kontroli str. 1140-1241, 1488- 1553, 2648, 2681-2688, 2724-2727, 3215,3257-3279, 3986, 3991)

1.3.3. Wydatki na realizację badanych zamówień ponoszone były w wysokościach ustalonych umowami z wykonawcami. Źródłem ich sfinansowania były środki budżetowe⁶³ oraz środki przekazywane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁶⁴. W odniesieniu do części sfinansowanej ze środków budżetowych, wydatki ponoszone były z zachowaniem limitów przewidzianych planami finansowymi. Wydatki na realizację objętych badaniem zamówień poniesiono w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, właściwie je udokumentowano i wykazano w księgach rachunkowych KW PSP. Dokumentacja dotycząca rozliczeń odpowiadała stwierdzonemu stanowi faktycznemu, była sporządzona przez osoby uprawnione, we właściwej formie i we właściwych terminach.

Ze środków Unii Europejskiej na podstawie porozumień zawartych z Komendą Główną PSP sfinansowano zamówienia na Dostawy:

- a) samochodów z drabiną, które KW PSP realizowała na podstawie Aneksu nr 1 z dnia 1 sierpnia 2019 r. do „Porozumienia zawartego dnia 16 sierpnia 2016 roku w sprawie realizacji Projektu pod nazwą „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2022,
- b) ciężkich samochodów na podstawie Porozumienia zawartego 20 kwietnia 2017 r. z Komendą Główną PSP w sprawie realizacji Projektu pod nazwą: „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2022,
- c) średnich samochodów na podstawie Porozumienia zawartego⁶⁵ w sprawie realizacji Projektu pod nazwą: „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2022.

Wydatki poniesiono na środki trwałe wymienione w powyższych Porozumieniach zgodnie z „Wytocznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020”⁶⁶, tj. w wysokości przyznanego dofinansowania oraz po udzieleniu zamówienia w oparciu o przepisy prawa zamówień publicznych. Od daty obioru przedmiotu badanych zamówień nie minęło pięć, a nabyte środki trwałe stanowiły własność KW PSP, tj. przestrzegano wymogu zachowania trwałości projektu.

⁶³ W tym z Funduszy Wsparcia PSP – Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa na lata 2022-2025.

⁶⁴ Na podstawie umowy nr 2965/2022/Wn02/Nz-UR-Iż/D z 30 czerwca 2022 r. oraz umowy nr 1325/2023/Wn02/NZ-UR-Lz/D z 4 kwietnia 2023 r.

⁶⁵ Podpisanego przez Komendanta KW PSP 17 grudnia 2021 r. i przez Komendanta Głównego 20 grudnia 2021 r.

⁶⁶ [Wytocznym w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020](#) - dostęp 16.09.2025 r., dalej: „Wytocznym POIŚ”.

(akta kontroli str. 1554-1657, 1823-1828, 1851-1858, 2184-2231, 2418-2443, 2580-2584, 2599-2605, 3438, 3439)

Zobowiązania dotyczące badanych zamówień regulowano terminowo, na podstawie kompletnych i rzetelnych dokumentów księgowych, sprawdzonych pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym przez osoby wyznaczone do tych zadań regulacjami wewnętrznymi. Płatności dokonywano po protokolarnych odbiorach części lub całości zamówień. Operacje gospodarcze ujęte zostały w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

1.3.4. Dla środków trwałych nabytych w ramach badanych zamówień publicznych wystawiono dokumenty OT, w których dla poszczególnych środków przyjęto prawidłową Klasyfikację Środka Trwałego, przyjęto dla wszystkich środków liniową metodę amortyzacji oraz odpowiednią stopę amortyzacji. Środki trwałe ujęto w księgach rachunkowych KW PSP. Środki zakwalifikowano do właściwych rodzajów Klasyfikacji Środków Trwałych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)⁶⁷, tj. pojazdy strażackie zakwalifikowano do KŚT 743 - samochody specjalne, metoda amortyzacji liniowa, stopa amortyzacji 14%; budynek garażowo socjalno-szkoleniowego zakwalifikowano do KŚT 109 - Pozostałe budynki niemieszkalne, metoda amortyzacji liniowa, stopa amortyzacji 2,5% prawidłowa dla grupy 10 „Budynku niemieszkalne”; samochód lekki operacyjny zakwalifikowano do KŚT 741 - samochody osobowe, metoda amortyzacji liniowa, stopa amortyzacji 20%. Wartość wszystkich przyjętych do amortyzacji środków trwałych była zgodna z wartością ich zakupu. Stawki amortyzacyjne, zgodnie z Załącznikiem nr 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁶⁸ ustalono w wysokościach wynikających z Załącznika nr 1 do tej ustawy.

(akta kontroli str. 1262-1284, 1584-1596, 2184-2213, 2418-2443, 2801-2890, 3078-3101, 3350-3429, 3439)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Stan wyposażenia KW PSP był niezgodny z wymaganiami załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie wyposażenia (poz. 6) oraz opracowanych na jego podstawie Tabel wyposażenia dla KW PSP z 2015 i 2020 r., bowiem do grudnia 2023 r. Komenda nie posiadała ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego. Standard minimalnego wyposażenia komend wojewódzkich PSP, określony ww. załącznikiem, przewidywał jeden taki pojazd.

(akta kontroli str. 3455-3460)

Komendant wyjaśnił, że normatyw dla pojazdu ciężkiego ratowniczo-gaśniczego wypełniał posiadany w tamtym czasie pojazd ratowniczo-gaśniczy lekki, który ówczesnie wraz z pojazdem ratowniczo-gaśniczym średnim zaspokajał potrzeby szkolenie ośrodka. Ponadto w 2020 roku na potrzeby szkoleniowe został pozyskany z województwa pomorskiego ciężki samochód ratownictwa

⁶⁷ Dz. U. poz. 1864, dalej: „rozporządzenie w sprawie KŚT”.

⁶⁸ Dz. U. z 2025 r. poz. 278, ze zm., dalej: „ustawa o podatku od osób prawnych”.

chemicznego. Ze względu na posiadane środki finansowe uzupełnienie wyposażenia o ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy nastąpiło w 2023 r.

(akta kontroli str. 3463,03468-3469)

2. Przed wszczęciem w 2025 r. postępowania o udzielenie zamówienia „Dostawa, montaż i instalacja cyfrowych syren alarmowych dla systemu ostrzegania i alarmowania (SOiA) dla województwa kujawsko - pomorskiego w ramach realizacji projektu pn. Rozbudowa systemu ostrzegania i alarmowania” w KW PSP nie dokonano analizy potrzeb i wymagań, z uwzględnieniem rodzaju i wartości zamówienia, do dokonania której zobowiązywał art. 83 ust. 1 nPzp. Do kontroli przedłożono niepodpisany dokument „System ostrzegania i alarmowania. Opis przedmiotu zamówienia”, który został opracowany przez Komendę Główną PSP, a nie KW PSP w Toruniu, tj. zamawiającego, ponadto w dokumencie nie wskazano, jak tego wymagał art. 83 ust. 3 pkt 1 i pkt 2 nPzp: orientacyjnej wartości zamówienia oraz możliwości podziału zamówienia na części.

(akta kontroli str. 1679, 1739-1744)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że postępowanie zawarto w realizacji harmonogramu projektu „Rozbudowa systemu ostrzegania i alarmowania”. Zadanie realizowano w częściach podzielonych na każde województwo, ale stanowiło całość zamierzenia ogólnokrajowego. Realizacja części zadania tylko przez KW PSP nie zapewniłaby w żaden sposób realizacji założeń projektu współfinansowanego z Krajowego Programu Odbudowy. Zatem przedstawiona do kontroli analiza została opracowana dla całości zamierzenia. W KW PSP Toruń dokonano szacowania wartości zamówienia. W ocenie zamawiającego dokument opracowany przez KG PSP w pełni wyczerpywał wymagania analizy z art. 83 Pzp, wypełniając istotę zamierzenia tj. wymianę określonej liczby syren alarmowych, która ma zapewnić pokrycie obszaru całego kraju w jednolity system ostrzegania i alarmowania. Dopiero taka analiza wykazuje zgodnie z dyspozycją art. 83 potrzebę realizacji i charakter wymagań zamówienia. Przepis ponadto posługuje się określeniem, cyt.: „Zamawiający publiczny, (...) przed, dokonuje analizy potrzeb i wymagań”, a zatem nie określa czy zamawiający musi sporządzić analizę samodzielnie, czy może ją zlecić podmiotowi zewnętrznemu (np. ekspertom zewnętrznym), czy otrzymać od podmiotu nadrzędnego, jak było w tym przypadku. Analiza nie zawierała informacji o możliwości podzielenia zamówienia na części, jednak w ocenie Zamawiającego, postępowanie realizowane przez KW PSP Toruń było już częścią zadania ogólnokrajowego „B2” i w trakcie jego realizacji zastosowano art. 91 Pzp dzieląc zamówienie na części. Wskazał, że szacowania kosztów dokonano w odrębnym dokumencie.

(akta kontroli str. 2500, 2507, 2508, 2551-2555)

NIK wskazuje, że w ww. postępowaniu zamawiającym była KW PSP, a nie Komenda Główna PSP. Ponadto nPzp nie zwalnia zamawiającego z wykonania czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania ze względu na to, że zostało ono wszczęte w związku z przyjętymi do realizacji lub nałożonymi zadaniami inwestycyjnymi. Przedłożony dokument nie zawierał wymaganych danych oraz podpisu sporządzającego.

3. W jednym z siedmiu badanych zamówień⁶⁹ w Komendzie nie ustalono wartości zamówienia przed wszczęciem postępowania, czym naruszono art. 28 i art. 36 ust. 1 nPzp. Dotyczyło to zamówienia na dostawę średnich samochodów, w którym wartość ustalono na podstawie danych przekazanych przez KG PSP w formie tabeli w związku z powierzeniem poszczególnym komendom wojewódzkim udzielenia zamówień publicznych, sporządzonej 29 września 2021 r., czyli siedem miesięcy przed wszczęciem postępowania w dniu 28 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str. 2598-2600, 2606-2607)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że dla zamówienia na dostawę średnich samochodów zamawiający uznał szacowanie dokonane na potrzeby przygotowania Harmonogramu Realizacji Projektu za niewymagające korekty.

(akta kontroli str. 2501, 2508)

NIK wskazuje, że art. 28 i art. 36 ust. 1 nPzp wymagają ustalenia wartości zamówienia z należytą starannością, nie wcześniej niż trzy miesiące przed wszczęciem postępowania. KW PSP nie została zwolniona z tego obowiązku przez przyjęcie zamówienia do realizacji od KG PSP, która przekazała dane finansowe bez wskazania sposobu szacowania ponad siedem miesięcy przed wszczęciem postępowania.

(akta kontroli str. 2580-2598)

4. Postępowanie na Dostawę samochodów z drabiną Zamawiający wszczął oraz zawarł umowę z wykonawcą z przekroczeniem upoważnień udzielonych przez komendantów wojewódzkich PSP, czym naruszono art. 16 ust. 1 Pzp, zgodnie z którym KW PSP w Toruniu była uprawniona na podstawie udzielonych położeń do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia w imieniu i na rzecz komend ich udzielających. Przedmiotem zamówienia była dostawa siedmiu samochodów z drabiną ratowniczą o wysokości ratowniczej min. 30 m⁷⁰, 12 z drabiną o wysokości min. 40 m i jednego z drabiną o wysokości min. 37 m⁷¹. Tymczasem komendanci wojewódzcy PSP udzielili pełnomocnictwa na pięć samochodów SD 30, KW PSP w Toruniu jako jeden z zamawiających zapotrzebował jeden samochód SD 30, a pozostałe pełnomocnictwa wystawiono łącznie na 14 samochodów SD 37 i SD 40. W Wykazie odbiorców i użytkowników stanowiącym załącznik nr 2 do umowy z 6 marca 2020 r. wskazano, że KW PSP w Krakowie jako zamawiający dokona zakupu dwóch samochodów SD 30 i jednego SD 40. Komendant KW PSP w Krakowie pełnomocnictwami z 30 września 2019 r. powierzył KW PSP przeprowadzenie postępowania na dostawę dwóch sztuk samochodów SD 37, SD 40 oraz jednego samochodu SD 30.

(akta kontroli str. 1832-1850, 1923-1929, 2001)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że wszczęto postępowanie zgodnie z treścią aneksu nr 4 z 22 lipca 2019 r. do umowy o dofinansowanie projektu, harmonogramem realizacji projektu oraz zaktualizowanym rozdzielnikiem pozycji sprzętowych dla projektu „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych działań ratowniczych” z dnia 3 sierpnia 2019 r. Zgodnie z powyższymi dokumentami Małopolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej posiadał stosowne środki przyznane decyzją o zapewnieniu

⁶⁹ Na Dostawę średnich samochodów.

⁷⁰ Dalej: „samochód SD 30”.

⁷¹ Dalej dla samochodów z drabinami 37 m i 40 m wspólne określenie: „SD 37, SD 40”.

finansowania. Co ważniejsze w wyniku aneksowania umowy z wykonawcą zachodziła konieczność wystąpienia o zmianę decyzji o zapewnieniu finansowania ze względu na przeniesienie środków finansowych na 2021 r. Wówczas Małopolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej po uzyskaniu decyzji o zmianie zapewnienia finansowania prawidłowo wskazał wartości w upoważnieniach dla Kujawsko-Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (upoważnienia na 1 szt. SD-40 i 2 szt. SD-30).

(akta kontroli str. 1680, 1686, 1798, 1823-1827)

NIK wskazuje, że KW PSP w Toruniu była upoważniona do prowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia na podstawie udzielonych pełnomocnictw, a nie na podstawie innych dokumentów dotyczących tego postępowania. Kolejne pełnomocnictwa zostały wystawione 21 grudnia 2020 r., tj. ponad siedem miesięcy po zawarciu umowy z wykonawcą.

5. We wszystkich badanych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych czynności kierownika zamawiającego wykonywali zastępcy Komendanta Wojewódzkiego PSP, którym nie powierzył on wykonywania zastrzeżonych dla niego czynności, co było niezgodne art. 18 ust. 2 Pzp i art. 52 ust. 2 nPzp.

(akta kontroli str. 964-972, 1051-1087, 1357-1365, 1419-1437, 1859-1870, 1874-1905, 1910-1915, 2232-2277, 2279, 2500, 2501, 2508, 2515-2550, 2606-2673, 2678, 2679, 3002-3021, 3055-3060)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że Zastępca Komendanta został wskazany w Protokole postępowania jako kierownik zamawiającego, w tym zatwierdzał treść SIWZ/SZW. Zgodnie z § 5 ust. 2 Regulaminu Organizacyjnego Komendy Wojewódzkiej PSP w Toruniu był upoważniony do podejmowania decyzji i podpisywania dokumentów w zakresie należącym do nadzorowanych przez niego pionów organizacyjnych komendy, w tym kwatermistrzowskiego, do zadań którego należy prowadzenie postępowań przetargowych. Dodatkowo zgodnie z decyzjami⁷² Komendanta Wojewódzkiego PSP zastępcy komendanta zostali upoważnieni do podejmowania decyzji z upoważnienia. Wskazał, że art. 18 ust. 2 Pzp określał jedynie, że cyt.: „kierownik zamawiającego może powierzyć pisemnie wykonywanie zastrzeżonych dla niego czynności, określonych w niniejszym rozdziale, pracownikom zamawiającego”, nie określa zaś konkretnej formy. Odnośnie do wykonywania czynności przez pozostałych zastępców wskazał, że wynikało to z tego, że w dniu dokonania czynności byli jedynymi dostępnymi na miejscu komendantami. Podniósł, że informacje o wyborze najkorzystniejszej oferty, były wcześniej wypracowywane przez komisję przetargową, których treść była uzgodniona z Kierownikiem Zamawiającego.

(akta kontroli str. 1681, 1682, 1688, 1689, 1764-1769, 2501, 2052, 2508, 2509, 3987, 3992, 4081-4090)

NIK wskazuje, że w przytoczonych regulaminach i decyzjach nie zawarto postanowień wskazujących zakres, w jakim zastępcom powierzono czynności w postępowaniu oraz czynności związane z przygotowaniem postępowania. Powierzenie takie powoduje powstanie odpowiedzialności wyznaczonych pracowników za podejmowane czynności związane z przygotowaniem

⁷² Dotyczy decyzji Komendanta Wojewódzkiego PSP: nr 16a/2018 z dnia 1 sierpnia 2018 r.; nr 2/2020 z dnia 2 marca 2020 r. oraz nr 53/2020 z dnia 3 sierpnia 2020 r.

i prowadzeniem postępowania w zakresie, w jakim zostały im powierzone. Dlatego, do powierzenia wykonywania czynności kierownika powinno dojść w sposób wyraźny i zindywidualizowany, w formie pisemnej. Natomiast indywidualizacja odpowiedzialności polega na przypisaniu konkretnych czynności poszczególnym osobom. Sporadyczne wykonywanie czynności kierownika zamawiającego przez pracowników zamawiającego nie stanowi podstawy do podejmowania ich bez stosownego upoważnienia, również gdy zostały one przygotowane przez komisję przetargową i zostały uzgodnione z kierownikiem zamawiającego. Do kontroli nie przedłożono takiego pisemnego uzgodnienia.

6. W KW PSP nierzetelnie sporządzono trzy sprawozdania o udzielonych zamówieniach, bowiem w sekcjach dotyczących zamówień o wartości równej lub przekraczającej progi unijne, w wykazie udzielonych zamówień, podano numery ogłoszeń o zamówieniach, zamiast numerów ogłoszeń o udzieleniu zamówienia, tj.:

- a) w sprawozdaniu za 2020 r. (nr WT.2372.1.2021) w sekcji V w poz. 1 wskazano ogłoszenie nr 2019/s 198-480703 zamiast nr 2020/S 052-123256,
- b) w sprawozdaniu za 2021 r. (nr 2021/SPRR 00021656/2) w sekcji III w poz. 3 wskazano ogłoszenie nr 2020/S 152-370564 zamiast 2021/S 051-128094.
- c) w sprawozdaniu za 2023 r. (2023/SPRR 00019861/01) w sekcji III w poz. 1 wskazano ogłoszenie nr 2022/S 199-562413 zamiast nr 2023/S 007-016310.

Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia z 2021 r. w sprawie rocznego sprawozdania, w przypadku zamówień o wartości równej lub przekraczającej progi unijne, z wyłączeniem zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, w wykazie postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia należy wskazać numer ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Obowiązek ten był tożsamy także w stanie prawnym sprzed 1 stycznia 2022 r. Zgodnie bowiem z § 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia z 2016 r. w sprawie rocznego sprawozdania, w przypadku zamówień o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, w wykazie postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia należy podać numer ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

(akta kontroli str. 833-909)

Komendant wyjaśnił, że wynikało to odpowiednio z omyłki pisarskiej lub faktu, że sprawozdanie do UZP było sporządzone przed datą podpisania umowy z wykonawcą i przesłaniem ogłoszenia o udzieleniu zamówienia.

(akta kontroli str. 3989, 3995)

7. Zamawiający przyjął przedmiar robót⁷³ stanowiący element opisu przedmiotu zamówienia Budowy budynku, który nie zawierał strony tytułowej przedmiaru robót oraz spisu działów wymaganych § 6 ust. 2 pkt 1 i 2, § 7 i § 8 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego⁷⁴.

(akta kontroli str. 3198-3203)

⁷³ Opublikowany na stronie postępowania na [Platformie zakupowej KW PSP](#) - dostęp 27 listopada 2025 r.

⁷⁴ Dz. U. poz. 2454, dalej: „rozporządzenie w sprawie dokumentacji”.

Komendant wyjaśnił między innymi, że przedmiary nie zawierały strony tytułowej oraz spisu działów. Podniósł, że opublikowane pliki posiadały odpowiednie nazwy określające rodzaj dokumentu (tzn. nazwa przedmiar) oraz jego branżę budowlaną (np.: budowlanka, elektryka itp.), co w pełni identyfikowało zakres prac przewidzianych przez zamawiającego do wykonania. Opracowania były w pełni czytelne dla potencjalnych oferentów, ponieważ nie zadawano pytań dotyczących przyporządkowania przedmiarów do innych opracowań projektowych, a na etapie wykonawczym nie kwestionowano danych ilościowych i jakościowych w nich zawartych.

(akta kontroli str. 3985, 3990)

8. We wszystkich badanych zamówieniach osoby wykonujące czynności w postępowaniu oraz kierownik zamawiającego nie złożyły oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 Pzp albo oświadczenia o braku lub istnieniu prawomocnego skazania oraz o braku lub istnieniu konfliktu interesów, o których mowa w art. 56 ust. 4 nPzp.

Dotyczyło to braku złożenia oświadczeń w postępowaniu:

- a) na Dostawę samochodów z drabiną, prowadzonym na podstawie Pzp, przez kierownika zamawiającego, który na podstawie art. 26 ust. 3 Pzp wystąpił do wykonawcy o uzupełnienie dokumentów;
- b) na Dostawę ciężkich samochodów, prowadzonym na podstawie Pzp, przez kierownika zamawiającego, który udzielił wyjaśnień treści SIWZ oraz zastępcy komendanta, który udzielił wyjaśnień treści SIWZ zmieniających jej treść;
- c) na Dostawę średnich samochodów, prowadzonym na podstawie nPzp, przez dwóch zastępców Komendanta, z których jeden udzielił wyjaśnień i dokonał zmiany SWZ, a drugi zatwierdził wynik postępowania i zawiadomił wykonawców o jego wyniku;
- d) na Dostawę lekkiego samochodu, prowadzonym na podstawie nPzp, przez zastępcę Komendanta, który zatwierdził wynik postępowania i zawiadomił wykonawców o jego wyniku;
- e) na Dostawę samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu, prowadzonym na podstawie nPzp, przez zastępcę Komendanta, który udzielił wyjaśnień treści SIWZ,
- f) na Dostawę samochodu z drabiną dla KM w Grudziądzu, prowadzonym na podstawie nPzp, przez zastępcę Komendanta, który poinformował o wyborze oferty,
- g) dotyczącym Budowy budynku, prowadzonym na podstawie nPzp, przez kierownika zamawiającego, który zatwierdził SWZ oraz zastępcę komendanta, który zatwierdził wynik postępowania i zawiadomił wykonawców o jego wyniku.

(akta kontroli str. 964-996, 1051-1087, 1357-1381, 1419-1437, 1859-1879, 1904, 2232-2249, 2272-2277, 2606-2624, 2665-3678-2680, 3002-3020, 3060, 3180-3218, 3256)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że nie odebrano oświadczeń od kierowników zamawiającego ponieważ w tych postępowaniach, zgodnie z protokołami postępowań, zastępca komendanta działał z upoważnienia i faktycznie nadzorował postępowania, podejmował decyzje i podpisywał dokumenty postępowania. Odnośnie do nieodebrania oświadczeń od pozostałych osób wskazał, że ich udział w postępowaniach był incydentalny bądź marginalny.

(akta kontroli str. 1682, 1689, 2502, 2509, 3987, 3991, 3992, 4081-4090)

NIK wskazuje, że incydentalny lub marginalny udział w postępowaniu nie zwalnia od złożenia wymaganych Pzp/nPzp oświadczeń.

9. W czterech postępowaniach oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 3 nPzp nie zostały złożone przed rozpoczęciem wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia, tj. z naruszeniem art. 56 ust. 6 nPzp.

Dotyczyło to złożenia w postępowaniu na:

- a) Dostawy średnich samochodów – oświadczenia przez zastępcę Komendanta przed udzieleniem wyjaśnień treści SWZ, którymi doprecyzowano przedmiot zamówienia;
- b) Budowę budynku – oświadczenia przez zastępcę Komendanta przed udzieleniem wyjaśnień treści SWZ.
- c) Dostawę samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu – oświadczeń przez zastępców Komendanta przed udzieleniem wyjaśnień treści SWZ,
- d) Dostawę samochodu z drabiną dla KP w Grudziądzu – oświadczeń przez zastępcę Komendanta przed udzieleniem wyjaśnień treści SWZ.

(akta kontroli str. 964-996, 1051-1087, 1357-1381, 2616, 2653, 3191, 3255,)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że oświadczenia zostały zebrane przed podpisaniem umowy z wybranym wykonawcą. Podkreślił, że zgodnie z postanowieniami art. 21 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego⁷⁵ prokurator (w przypadku wszczęcia - tj. przedstawieniu zarzutów) lub sąd o rozstrzygnięciu zawiadamiają pracodawcę. Przez cały okres trwania postępowań do KW PSP nie wpłynęły takie informacje. W przypadku wszczęcia postępowań karnych, KW PSP posiadałaby z urzędu wiedzę o wszczętych postępowaniach karnych przeciwko funkcjonariuszom i pracownikom cywilnym zatrudnionym w Komendzie. Zatem KW PSP Toruń niejako z urzędu dysponuje wiedzą o „statusie prawnym” funkcjonariuszy bez konieczności opierania się jedynie na oświadczeniach.

(akta kontroli str. 2502, 2509, 4081-4090)

NIK wskazuje, że przekazywanie zamawiającemu informacji przez sądy i prokuraturę nie zwalnia z obowiązku złożenia oświadczenia w wymaganym terminie.

10. W sześciu postępowaniach na dostawę samochodów Zamawiający ustalił warunki udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznej lub zawodowej polegające na wykonaniu dostaw dla straży pożarnej z naruszeniem art. 22 ust. 1a i art. 22d ust. 1 Pzp oraz 112 ust. 1 i art. 116 ust. 1 nPzp. Zgodnie z tymi przepisami Pzp/nPzp zamawiający jest uprawniony do określenia proporcjonalnych do przedmiotu zamówienia warunków udziału w postępowaniu oraz umożliwiających ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia. W odniesieniu do zdolności technicznej lub zawodowej mogą one dotyczyć niezbędnego wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia, potencjału technicznego wykonawcy lub osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia, umożliwiające realizację zamówienia na odpowiednim poziomie jakości. Przepisy te nie przewidywały możliwości określenia warunków odnoszących się do podmiotów, na rzecz których zrealizowano wcześniejsze dostawy.

Dotyczyło to postępowań na Dostawę samochodów z drabiną i ciężkich samochodów prowadzonych na podstawie Pzp oraz na Dostawy średnich

⁷⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 46 ze zm.

samochodów, samochodów z drabiną dla KP w Inowrocławiu i KM w Grudziądzu oraz lekkiego samochodu prowadzonych na podstawie nPzp.

(akta kontroli str. 1094-1131, 1448-1485, 1880-1899, 2250-2267, 2625-2653, 3021-3048)

Komendant wyjaśnił m.in., że określono warunek dotyczący zdolności technicznej lub zawodowej dostawy dla „straży pożarnych”, zatem dostawa może dotyczyć wszystkich jednostek ochrony przeciwpożarowej. Warunek był postawiony prawidłowo i nie ograniczał kręgu potencjalnych wykonawców, a jednocześnie obrazował zdolności techniczne potencjalnego wykonawcy w szczególności, że uzyskanie certyfikatów CNBOP miało nastąpić dopiero podczas odbioru przedmiotu zamówienia. Realizacja dostawy do straży pożarnych miała pokazywać nie tylko zdolność produkcyjną, ale również doświadczenie w produkcji pojazdów specjalistycznych objętych procesem certyfikacji CNBOP.

(akta kontroli str. 1681, 1687, 1799-1802, 2501, 2508, 3986, 3991)

11. W postępowaniu na Dostawę ciężkiego samochodu nie żądano od jednego z wykonawców na podstawie art. 26 ust. 3 Pzp wyjaśnień odnośnie do złożonego „Oświadczenia o przynależności do grupy kapitałowej”, w którym wskazał przynależność do grupy kapitałowej i poda podmioty, które nie złożyły ofert w postępowaniu. Wykonawcy byli zobowiązani do złożenia oświadczeń na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 23 i ust. 11 Pzp, jednak w zakresie przynależności do tej samej grupy kapitałowej wykonawców, którzy złożyli ofertę w postępowaniu, a nie tego, że wykonawca należy do jakiegokolwiek grupy kapitałowej.

(akta kontroli str. 2284-2288)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że nie wzywano wykonawcy do złożenia wyjaśnienia ponieważ oferent wskazał omyłkowo podmioty należące do wspólnej grupy kapitałowej, którzy nie złożyli oferty w prowadzonym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

(akta kontroli str. 1682, 1683, 1690)

NIK wskazuje, że Zamawiający nie jest uprawniony do stwierdzenia omyłkowego wypełnienia oświadczenia bez wezwania wykonawcy do złożenia wyjaśnień.

12. W postępowaniu dotyczącym zamówienia na Budowę budynku Zamawiający nie wezwał wybranego wykonawcy na podstawie art. 128 ust. 5 nPzp do przedłożenia referencji potwierdzających spełnianie warunku określonego w pkt 2 ppkt 4 części VIII SWZ dotyczącego zdolności technicznej lub zawodowej, obejmującego co najmniej jedną robotę budowlaną o charakterze odpowiadającym przedmiotowi zamówienia, tj. budowie budynku w technologii szkieletowej, w wyniku czego wybrano w postępowaniu wykonawcę, który nie spełniał warunków udziału w postępowaniu.

Zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 2 lit. b nPzp zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli została złożona przez wykonawcę niespełniającego warunków udziału w postępowaniu.

(akta kontroli str. 3198-3218, 3249-3255)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że nie wezwano wykonawcy do przedłożenia referencji potwierdzających spełnienie warunku dotyczącego zdolności technicznej lub zawodowej, ponieważ uznano przedstawione referencje za wystarczające. Wykonawca przedstawił referencje dot. wykonania

budynku basenu z łącznikiem. Przedstawiony w referencjach zakres prac (ogólnobudowlanych, konstrukcyjnych i branżowych) dalece wybiegał poza wymagania postawione przez Zamawiającego (w tym wskazane elementy żelbetowe konstrukcyjne). Warunki postawione przez Zamawiającego były bardzo liberalne i niewymagające (robota budowlana o charakterze odpowiadającym przedmiotowi zamówienia o wartości budowy min. 1,7 mln zł i wskazana technologia szkieletowa). Warunki zamawiającego miały na celu wykluczenie wykonawców specjalizujących się w inwestycjach liniowych, lub drobnym budownictwie mieszkaniowym. Przedstawione referencje nie budziły wątpliwości u Zamawiającego, że wykonawca posiada zdolność techniczną i zawodową do wykonania zaplanowanego zadania.

(akta kontroli str. 2503, 2509, 2510)

NIK wskazuje, że warunek zawarty w SWZ odnosił się do budowy budynku w technologii szkieletowej, co zostało potwierdzone w przekazanych uczestnikom postępowania wyjaśnieniach treści SWZ z 5 maja 2021 r., w których podano, że treść referencji miała „czytelnie potwierdzać wartość oraz zakres prac, które spełniają warunki określone przez Zamawiającego w SWZ”. W przekazanym przez wykonawcę liście referencyjnym nie znajdowały się informacje wskazujące na budowę budynku w technologii szkieletowej.

13. W KW PSP nierzetelnie sporządzono w protokoły z postępowań o udzielenie wszystkich zamówień, tj.:

- w protokołach wszystkich zamówień nie wymieniono kierownika zamawiającego Komendanta KW PSP oraz wskazano jako kierownika zamawiającego Zastępcę Komendanta KW PSP;
- w protokole z postępowania na Dostawę samochodów z drabiną: podano wartości zamówienia w kwocie brutto; nie wymieniono jednego członka komisji przetargowej; nie podano, że wykonawca został wezwany do uzupełnienia dokumentów na podstawie art. 26 ust. 3 Pzp, do czego zobowiązywał § 2 ust. 2 pkt 12 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁷⁶;
- w protokole z postępowania na Dostawę średnich samochodów nie wymieniono osób wykonujących czynności w postępowaniu oraz nie podano nazw nadanych dla poszczególnych części zamówienia;
- w protokole z postępowania na Dostawę lekkiego samochodu nie wymieniono wykonującego czynności w postępowaniu oraz podano, że wartość zamówienia ustalono 14 stycznia 2022 r. zamiast 10 maja 2022 r., nie wykazano osób biorących udział w postępowaniach, które zarazem złożyły oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 2 i 3 nPzp,
- w protokołach z postępowania na Dostawę samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu i KM w Grudziądzu jako datę ustalenia wartości zamówienia wskazano 14 stycznia 2022 r., podczas gdy w pierwszym postępowaniu czynności tej dokonano 7 stycznia 2022 r., a w drugim 26 września 2022 r., nie wymieniono wszystkich załączników do protokołu, o których mowa w art. 73 ust. 1 nPzp (np. wniosków, informacji składanych przez zamawiającego i wykonawców),
- w protokole z postępowania na Dostawę samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu wskazano niezgodnie z prawdą, że nie zastosowano procedury, o której mowa w art. 139 ust. 1 Pzp.

⁷⁶ Dz. U. poz. 1128.

Zgodnie z § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁷⁷ protokół powinien zawierać informacje dotyczące osób wykonujących czynności związane z przeprowadzeniem postępowania lub osób mogących wpłynąć na wynik postępowania.

(akta kontroli str. 964-972, 1357-1365, 1859-1871, 2232-2244, 2606-2614, 3002-3010)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że

- jako kierownika zamawiającego podano zastępcę, który działał w ramach udzielonego upoważnienia i faktycznie nadzorował postępowania, podejmował decyzje i podpisywał dokumenty postępowania;
- w protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego (na druku ZP-PN) na stronie 2 w pkt. 2 „Przedmiot zamówienia publicznego podpunkt wartość (można wypełnić po otwarciu ofert)” nie zawarto wskazania, jakie kwoty należy wpisać. Skoro wartość zamówienia można wpisać do protokołu po otwarciu ofert, to zgodnie z informacją podaną na stronie internetowej w trybie art. 86 ust. 5 Pzp, zamawiający podał kwotę brutto zamówienia. Z wartościami szacunkowymi zamówienia lub jego części zgodnie z art. 32 Pzp potencjalni Wykonawcy mogli zapoznać się dzięki ogłoszeniu o zamówieniu opublikowanym w Dzienniku Urzędowym UE oraz na Platformie Zakupowej;
- nie wzywano oferenta do uzupełnienia dokumentów w trybie art. 26 ust. 3 Pzp. Natomiast informację o wykonaniu wyroku KIO zawarto w pkt. 23, str. 11 protokołu. W ramach wykonania wyroku było powtórzenie czynności wyboru i oceny ofert, czego dotyczyło pismo WT.2370.8.20.2020.AŁK z 29 stycznia 2020 r.;
- członka komisji omyłkowo nie wymieniono w protokole;
- nie wpisano do protokołu zastępcy wykonującego czynności w postępowaniu, ponieważ jego udział w postępowaniu był marginalny i nie miał wpływu na decyzje podejmowane w trakcie postępowania;
- omyłkowo wpisano do protokołu błędne daty ustalenia wartości zamówienia.

(akta kontroli str. 1682, 1689-1690, 2504, 2505, 2510-2512, 3986, 3987, 3991, 3992, 4081-4090)

NIK wskazuje, że upoważniony pracownik zamawiającego nie jest kierownikiem zamawiającego, którego należy wymieniać w protokole z postępowania. W protokole należy podać wartość zamówienia w złotych oraz euro wraz ze wskazaniem daty i podstawy jej ustalenia, co wskazuje że jest wartość oszacowanego wynagrodzenia wykonawcy. W przywołanym piśmie skierowanym do wykonawcy w wyniku wykonania wyroku KIO wprost wskazano, że zamawiający działał na podstawie art. 26 ust. 3 Pzp.

14. Zamawiający nie wyegzekwował od wykonawcy zamówienia na Dostawę samochodów z drabiną i Dostawę samochodu z drabiną dla KP w Inowrocławiu przedłożenia dla dostarczanych samochodu SD30⁷⁸ oraz samochodu SD40, dokumentów wymaganych § 8 pkt 6 umów z 6 marca 2020 r. i 18 maja 2022 r., tj. świadectwa dopuszczenia działka wodno-pianowego stanowiącego

⁷⁷ Dz. U. poz. 2434

⁷⁸ Nieprawidłowość dotyczy wyłącznie odebrania zamówienia w części przeznaczonej dla KW PSP.

wyposażenie tych samochodów. Wyposażenie samochodu w działko wodno-pianowe przewidziano w pkt 4.22 i 5.5 Opisu przedmiotu zamówienia stanowiącym Załącznik nr 1A do umowy. Świadectwo dopuszczenia dla działka wodno-pianowego było wymagane przez art. 7 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁷⁹ oraz pkt 3 ppkt 19 Załącznika do rozporządzenia w sprawie wykazu wyrobów. Zgodnie z § 6 pkt 6 tego rozporządzenia świadectwo dopuszczenia powinno zawierać stwierdzenie spełnienia wymagań określonych w Polskich Normach oraz wymagań techniczno-użytkowych, czyli zawartych w pkt 3.19 załącznika do ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 1285-1340, 1683, 1690, 1923-2000, 2064-2121, 4024-4028)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił, m.in., że w pkt. 4.22 Opisu przedmiotu zamówienia opisano wymagania dla układu wodno-pianowego stanowiącego element pojazdu – cały dział 4 opisuje Zestaw podnoszenia drabiny obrotowej, natomiast pkt. 5.5 dotyczy wyposażenia kosza ratowniczego, dział 5 to Parametry kosza ratowniczego. Zarówno zestaw podnoszenia drabiny, wraz z całym układem wodno-pianowym i jego elementami jak i kosz ratowniczym stanowią zamontowane na stałe, integralne z pojazdem elementy, których nie można rozpatrywać oddzielnie. Dlatego podobnie jak dla innych elementów pojazdu będących jego integralną częścią wymagano aby były objęte świadectwem dopuszczenia wydanym dla pojazdu zgodnie z pkt. 1.2 Opisu przedmiotu zamówienia. Wyposażenie ratownicze opisane zostało w dziale 6 i zgodnie z pkt. 1.3 opisu przedmiotu zamówienia zostało dostarczone wraz z wymaganymi świadectwami dopuszczenia. W związku z wyżej wymienionymi wątpliwościami, zwrócono⁸⁰ się do wykonawcy pojazdu z prośbą o wyjaśnienie - Wykonawca potwierdził że „Zgłoszenie kompletnej drabiny do badań wykonywanych przez Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej, obejmowało pełny zakres wyposażenia (także montowanego na stałe, w tym działko RM15C – oznaczenie pożarnicze DWP-16). Na podstawie przedstawionej dokumentacji, CNBOP opracowała program badań, będący częścią umowy. Umowa ta była podstawą zakresu badań samochodu z drabiną, niezbędnych do wydania świadectwa dopuszczenia nr 4266/2021.” W stosunku do działka „Działko RM15C nr katalogowy FD11KW0040, nie jest i nie może być poddane certyfikacji jako działko przenośne. Jest ono komponentem dedykowanym do zamontowania i użytkowania wyłącznie w koszu ratowniczym drabiny ratowniczej. Konfiguracja produktu zakłada zamierzone ograniczenie zakresu pracy działka (w osi pionowej i poziomej), celem ograniczenia dynamicznych sił działających na zespół drabiny podczas podawania wody, z uwagi na konieczność zachowania stateczności całego pojazdu. Działko sterowane jest elektronicznie za pomocą magistrali systemowej CAN-bus, a zatem systemu komunikacji używanego w pojazdach. Bez podłączenia zasilania elektrycznego 24 V oraz sterowania elektronicznego poprzez CAN-bus, działko nie może funkcjonować.

(akta kontroli str. 1683, 1690, 1814-1822, 4075-4080)

NIK wskazuje, że pkt 3 ppkt 19 Załącznika do rozporządzenia w sprawie wykazu wyrobów dotyczy zarówno działek w wersji przenośnej jak i nieprzenośnej. W trakcie kontroli wystąpiono do CNBOP o udzielenie informacji na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK. Zgodnie z przekazanymi informacjami świadectwa dopuszczenia 4266/2021 z 9 lutego 2021 r. oraz 4805/2022

⁷⁹ Dz. U. z 2025 r. poz. 188, dalej: „ustawa o ochronie przeciwpożarowej”.

⁸⁰ W trakcie kontroli NIK.

z 28 listopada 2022 r. potwierdzały spełnienie wymagań pkt. 4.1, 4.2, 4.3.3 załącznika do rozporządzenia w sprawie wykazu wyrobów; działko wodno-pianowe nie było przedmiotem badań, których wyniki zostały ujęte w sprawozdaniu z badań. CNBOP w przekazanym piśmie potwierdził, że zgodnie z aktualnym stanem prawnym, obowiązującym z niewielkimi zmianami od 2007 roku, tj. na podstawie art. 7 ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzenia w sprawie wykazu wyrobów działka wodno-pianowe wprowadzane do użytkowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej w Polsce, powinny posiadać świadectwo dopuszczenia wydane przez CNBOP.

(akta kontroli str. 2122-2124, 4026-4028)

15. Zamawiający nie wyegzekwował od wykonawcy zamówienia na Dostawę średnich samochodów przedłożenia dla czterech dostarczanych samochodów⁸¹, dokumentów wymaganych § 8 pkt 6 umowy z 4 listopada 2022 r., tj. świadectwa dopuszczenia drabiny słupkowej.

Wypożyczenie samochodów w drabinę słupkową przewidziano w pkt 4.41 Opisu przedmiotu zamówienia stanowiącym Załącznik nr 1A i 1B do umowy. Świadectwo dopuszczenia dla przedmiotowej drabiny było wymagane art. 7 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz pkt 5 ppkt 1 Załącznika do rozporządzenia w sprawie wykazu wyrobów. Zgodnie z § 6 pkt 6 tego rozporządzenia świadectwo dopuszczenia powinno zawierać stwierdzenie spełnienia wymagań określonych w Polskich Normach oraz wymagań techniczno-użytkowych, tj. w pkt 5.1 załącznika do rozporządzenia.

(akta kontroli str. 2511, 2681-2722)

Komendant Wojewódzki PSP wskazał, że trakcie odbioru przedmiotu umowy wykonawca przedstawił dla drabiny słupkowej deklarację zgodności z wymaganiami i normami bezpieczeństwa oraz informację o wydanym świadectwie dopuszczenia⁸². Na dzień odbioru nie było dostępnej drabiny słupkowej z ważnym świadectwem dopuszczenia, co zweryfikowano na stronie CNBOP. Wykonawca dostarczył drabinę dostępną na rynku, spełniającą normy bezpieczeństwa. Z uwagi na ww. fakt oraz wyposażenie pojazdu w inne drabiny (nasadkowa, dwuprzęsłowa) o znacznie lepszych walorach użytkowych, zdecydowano o przyjęciu drabiny słupkowej, jako drabiny do celów szkoleniowych.

(akta kontroli str. 2504, 2505, 2511)

NIK wskazuje, że dokonując odbioru należy wymagać przedłożenia wszystkich dokumentów potwierdzających prawidłowość zrealizowania dostawy, a dostawca już na etapie złożenia oferty powinien przewidzieć czy zapewni świadectwa dopuszczenia na wszystkie dostarczane elementy, szczególnie te których producentem nie był. Wykonawca był uprawniony do wystąpienia do Zamawiającego przed złożeniem oferty o wyjaśnienia w zakresie prawidłowości postępowania w przypadku braku na rynku elementów wyposażenia z odpowiednimi certyfikatami.

16. KW PSP jak inwestor w zamówieniu na Budowę budynku dopuścił, aby zmiany projektu budowlanego na podstawie, którego wykonano przedmiot

⁸¹ Nieprawidłowość dotyczy wyłącznie odebrania zamówienia w części przeznaczonej dla KW PSP.

⁸² Nr 0247/2008 wydane 12 stycznia 2011 r. z datą ważności 22 marca 2013 r.

zamówienia, polegające na odstąpieniu od wykonania pomieszczenia „MOP”, nie zostały dokonane zgodnie z art. 36a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁸³. Projekt budowlany został zatwierdzony przez Starostę Toruńskiego decyzją nr AB.6740.5.220.2020.MD z 2 lutego 2021 r. i jego zmiany zarówno istotne jak i nieistotne powinny zostać dokonane zgodnie z art. 36a ust. 6 Prawa budowlanego. Zgodnie z Protokołem z narady budowy z 15 września 2021 r. o dokonanie zmian wnioskował Inwestor.

(akta kontroli str. 2504, 2511, 2565, 3226-3231, 3296,3315-3317)

Komendant KW PSP wyjaśnił m.in., że na dokumentacji powykonawczej na rzucie parteru widnieje podpis kierownika budowy oraz adnotacja dotycząca faktu zaznaczenia kolorem czerwonym naniesionych zmian nieistotnych. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Toruniu uznał komplet dokumentacji powykonawczej (w tym oświadczenia uczestników procesu budowlanego) za sporządzone prawidłowo i nie zgłosił sprzeciwu do wniosku o zgłoszeniu budynku do użytkowania.

(akta kontroli str. 4073-4075)

NIK wskazuje, że zgodnie z art. 36a ust. 6 Pr. bud. kwalifikacji zamierzonego odstąpienia od projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego lub innych warunków decyzji o pozwoleniu na budowę dokonuje projektant, a nie kierownik budowy. W przypadku uznania, że odstąpienie jest nieistotne, dołącza do dokumentacji budowy odpowiednie informacje (rysunek i opis) dotyczące tego odstąpienia.

17. Zamawiający nie wyegzekwował od wykonawcy zamówienia na Budowę budynku wyznaczenia dwóch miejsc parkingowych przewidzianych w pkt 7 ppkt 3 tiret 7 Projektu zagospodarowania terenu oraz w pkt 2 lit. k decyzji z 17 listopada 2020 r. Wójta gminy Łubianka, którą ustalono warunki zabudowy. Projekt zagospodarowania terenu został zatwierdzony przez Starostę Toruńskiego decyzją nr AB.6740.5.220.2020.MD z 2 lutego 2021 r.

(akta kontroli str. 3219-3325, 3329-3339)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że miejsca parkingowe zostały wykonane (tzn. wykonanie podbudowy, położenie kostki brukowej itd.). Miejsca te nie zostały na wniosek inwestora oznakowane ponieważ plac przed budynkiem garażowo socjalno-szkoleniowym jest placem wewnętrznym, a parking dla pracowników i osób uczestniczących w szkoleniach znajduje się przed budynkiem głównym. Dla inwestora zdecydowanie korzystniejsze było pozostawienie tej przestrzeni utwardzonej (kostka brukowa), ale wolnej jako plac manewrowy dla pojazdów ratowniczo-gaśniczych uczestniczących i co ważniejsze zabezpieczających szkolenia i ćwiczenia przy stojącej na wspólnym placu komorze rozgorzeniowej.

(akta kontroli str. 2504, 2514)

NIK wskazuje, że inwestycje należało realizować zgodnie warunkami wynikającymi z decyzji wydanych przez właściwe organy lub podjąć działania w celu ich modyfikacji.

18. W związku z realizacją zamówienia na Budowę budynku w KW PSP nie dokonano pisemnego odbioru usterek i wad wykazanych w Załączniku nr 1 do „Protokołu odbioru końcowego robót budowlanych” z 28 grudnia 2021 r. czym

⁸³ Dz. U. z 2025 r. poz. 418, ze zm., dalej: „Prawo budowlane”.

naruszono § 10 ust. 8 pkt 1, pkt 11 umowy z 16 czerwca 2021 r., zgodnie z którymi stwierdzone w trakcie odbioru końcowego, nadające się do usunięcia, wady wykonanych robót miały zostać wymienione w protokole odbioru końcowego wraz ze wskazaniem ustalonego przez zamawiającego terminu, po upływie którego zamawiający miał ponownie przystąpić do czynności odbioru końcowego robót, a o ich usunięciu wykonawca miał zawiadomić zamawiającego, który po otrzymaniu zawiadomienia powinien wyznaczyć termin ponownego odbioru robót.

(akta kontroli str. 3257-3277, 3378-3381)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że usterki zostały usunięte we wskazanym terminie do 15 stycznia 2022 r. Zamawiający nie sporządził protokołu odbioru tych usterek ze względu na ich bardzo drobny charakter. Jednocześnie budynek podlegał już „gwarancji” i na bieżąco zgłaszano usterki, które pojawiały się w okresie użytkowania.

(akta kontroli str. 2504, 2510)

NIK wskazuje, że sposób odbioru usterek i wad określił sam zamawiający, nie przewidując odstępstw w tym zakresie, w tym również ze względu na ich bardzo drobny charakter.

19. Od wykonawcy zadania Budowy budynku nie wyegzekwowano sporządzenia „Programu zapewnienia jakości” wymaganego pkt 6.1 STWiORB stanowiącej opis przedmiotu zamówienia, zgodnie z pkt. 7 Części VI specyfikacji warunków zamówienia.

(akta kontroli str. 3198, 3202, 3203; 3232, 3237, 3243, 3257)

Komendant wyjaśnił m.in., że zgodnie z STWiORB „Program zapewnienia jakości” winien być przedstawiony do akceptacji inspektorowi nadzoru nie zaś inwestorowi. W dzienniku budowy nie było informacji o fakcie nieprzedstawienia takiego dokumentu inspektorowi nadzoru.

(akta kontroli str. 2504, 2510; 3198, 3202, 3203; 3232, 3237, 3243, 3257)

NIK wskazuje, że STWiORB stanowił opis przedmiotu zamówienia, a wykonawca był zobowiązany wypełnić postanowienia zawartej umowy. Ustanowienie inspektora nadzoru nie stanowiło podstawy do odstąpienia od wymagania wypełnienia postanowień umowy.

20. Od wykonawcy wybranego w postępowaniu na Dostawę średnich samochodów, z którym zawarto umowę 4 listopada 2022 r., Zamawiający przyjął zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej zawierającej postanowienia ograniczające uprawnienia zamawiającego do zaspokojenia roszczeń z tego zabezpieczenia wyłącznie do roszczeń bezspornych, czym naruszono art. 449 ust. 2 nPzp oraz postanowienia części XIX SWZ w pkt 6 lit. a i c oraz pkt 7, zgodnie z którymi gwarancja winna być udzielona bezwarunkowo, z zastrzeżeniem, że warunkiem wypłaty kwoty gwarantowanej może być jedynie przedstawienie gwarantowi wezwania zamawiającego do wypłacenia określonej kwoty wraz z oświadczeniem, że wykonawca nie wywiązał się ze zobowiązań umownych oraz wyjaśnieniem na czym to nie wywiązanie polega, a dokonanie wypłaty zabezpieczonej kwoty nie może być uzależnione od spełniania przez zamawiającego jakichkolwiek dodatkowych warunków lub przedłożenia jakichkolwiek dokumentów.

(akta kontroli str. 2648-2649, 2681-2688, 2724-2727)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że gwarancje ubezpieczeniowe udzielone na rzecz KW PSP Toruń stwierdzają jedynie, wezwanie do zapłaty musi zawierać określone elementy w tym cyt.: „oświadczenie beneficjenta, że żądana kwota jest bezsporna i należna z tytułu Gwarancji”. Zatem wypłata nie jest uzależniona od uznania kwoty za bezsporną przez wykonawcę dostawy pojazdów.

(akta kontroli str. 2503, 2504, 2510)

NIK wskazuje, że złożone oświadczenie zawierające zwrot, że żądana kwota jest bezsporna ma to znaczenie, iż roszczenie KW PSP zostało uznane przez wykonawcę i strony nie są w sporze co do jego zasadności. Złożenie oświadczenia o bezsporności w sytuacji gdy roszczenie byłoby sporne może narazić na zarzut składania oświadczeń niezgodnych z prawdą.

21. Od wykonawcy wybranego w postępowaniu dotyczącym Budowy budynku, z którym zawarto umowę 16 czerwca 2021 r. Zamawiający przyjął zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej zawierającej postanowienia ograniczające uprawnienia do zaspokojenia roszczeń z tego zabezpieczenia wyłącznie z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy, czym naruszono art. 449 ust. 2 nPzp, zgodnie z którym zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

(akta kontroli str. 3198-3218, 3257-3279)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił m.in., że gwarancje ubezpieczeniowe udzielone na rzecz KW PSP Toruń w pkt. b wskazują, że wypłata nastąpi w przypadku nieusunięcia wad i usterek przez okres trwania 5-letniej gwarancji. Natomiast „pkt a” ogranicza wypłatę jedynie z tytułu niezapłaconych kar z tytułu niewykonania lub niewłaściwego wykonania przedmiotu umowy, tj. budowy budynku.

(akta kontroli str. 2504, 2510)

OCENA CZĄSTKOWA

W KW PSP przy udzieleniu wytypowanych do kontroli siedmiu zamówień publicznych na podstawie Pzp/nPzp popełniono istotne nieprawidłowości dotyczące przede wszystkim: ustalenia w sześciu zamówieniach warunków udziału w postępowaniu nieodnoszących się do przedmiotu zamówienia, które mogły ograniczać konkurencję. W jednym postępowaniu prowadzonym wspólnie z innymi komendantami wojewódzkimi wszczęto oraz zawarto umowę z wybranym wykonawcą z przekroczeniem udzielonych przez nich upoważnień. We wszystkich postępowaniach czynności kierownika wykonywali zastępcy Komendanta Wojewódzkiego PSP, którym nie powierzył on wykonywania zastrzeżonych dla niego czynności. Także w siedmiu badanych postępowaniach osoby wykonujące czynności w postępowaniu oraz kierownik zamawiającego nie złożyły albo złożyły z opóźnieniem oświadczenia wymagane przepisami Pzp/nPzp. W jednym postępowaniu nie wezwano wybranego wykonawcy do przedłożenia referencji potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, w wyniku czego wybrano wykonawcę, który nie spełniał warunków udziału w postępowaniu.

Nieprawidłowości dotyczyły też nieustalenia wartości jednego zamówienia; nieprzeprowadzenia analizy potrzeb i wymagań z uwzględnieniem rodzaju i wartości zamówienia wymaganej art. 83 ust. 1 nPzp, nierzetelnego

sporządzenia protokołów z postępowań o udzielenie wszystkich zamówień, nierzetelnego sporządzania sprawozdań z udzielonych zamówień. W dwóch przypadkach przyjęto zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej zawierającej postanowienia ograniczające uprawnienia zamawiającego do zaspokojenia roszczeń.

Działaniem nieprawidłowym było także odebranie dwóch samochodów z drabiną oraz czterech średnich samochodów, pomimo nieprzedłożenia przez wykonawców dokumentów wymaganych umowami tj. świadectw dopuszczenia na działka wodno-pianowe oraz drabinę słupkową stanowiących ich wyposażenie. Pozytywnie oceniono sporządzanie planów postępowań i ich aktualizację, opracowanie dla wszystkich badanych zamówień SIWZ/SWZ zgodnych z wymaganiami Pzp/nPzp, prawidłowo określono wymogi jakie powinny spełniać dostarczane samochody oraz przeprowadzenie postępowań we właściwych trybach. Wykonawców wybrano przy zastosowaniu ustalonych kryteriów oceny ofert. Z należytą starannością ustalono wartość sześciu postępowań.

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

2. Udzielanie i realizacja zamówień publicznych podprogowych

2.1. W latach 2019 – 2025 (III kwartał) w Komendzie udzielono łącznie 39 zamówień podprogowych o łącznej wartości 3 448 975,72 zł. W 31 przypadkach dotyczyły one dostaw, w czterech – usług i czterech robót budowlanych.

W 2019 r. udzielono sześciu zamówień, w tym trzech dotyczących dostaw i trzech w zakresie robót budowlanych, w 2020 r. – 15, w tym 14 dotyczyło dostaw i jedno robót budowlanych. Trzech zamówień udzielono w 2021 r. – dwa dotyczyły dostaw i jedno usług. W 2022 r. zakończono sześć postępowań: pięć dotyczyło dostaw, a jedno usług. W latach 2023–2024 udzielano tylko zamówień na dostawy – po dwa w każdym roku. W 2025 r. (do końca września) udzielono pięciu zamówień – trzy dostawy i dwie usługi.

(akta kontroli str. 3979-3981)

2.2. 24 postępowania były zrealizowane na potrzeby komend miejskich i powiatowych PSP działających na terenie województwa kujawsko pomorskiego, 15 na potrzeby Komendy. Żadne postępowanie nie dotyczyło potrzeb związanych z zagrożeniem działaniami wojennymi.

Wśród ośmiu postępowań⁸⁴ poddanych analizie, postępowania w zakresie dostaw: a) dwóch zestawów Mobilnego Symulatora Zagrożeń Pożarowych (2019 r. – 82 926,83 zł); b) przyczepy niskopodwoziowej (2020 r. - 75 309,76 zł); c) przyczepy logistycznej (2024 r.- 96 439,02) oraz budowy instalacji fotowoltaicznej w Ośrodku Szkolenia w Łubiance (2020 r. - 124 644 zł), były realizowane na potrzeby Komendy.

Komendant podał, że Mobilne Symulatory Zagrożeń Pożarowych to narzędzia wytworzone z myślą o edukacji, prewencji, tym samym zwiększeniu świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i ochrony środowiska. Sprzęt nie zawierał się w normatywie wyposażenia. Powodem zakupu był rosnący popyt na edukację i szeroki pakiet oferty edukacyjnej PSP wobec społeczności, proces tworzenia dofinansowywanych przez MEN ścieżek edukacyjnych „OGNIK”. Przyczepa niskopodwoziowa nie była ujęta w normatywie jako minimalne wyposażenie Ośrodka Szkolenia PSP w Łubiance.

⁸⁴ Na łącznie 782 311,09 zł (netto).

Przyczepa niezbędna była do transportu na dalsze odległości traktora (zakupionego w 2018 r.), który przeznaczony jest do działań związanych z usuwaniem wiatrołomów, obsługą szkoleń oraz innych zadań transportowych realizowanych przez Ośrodek. Także przyczepa logistyczna nie była ujęta w normatywie jako minimalne wyposażenie Ośrodka Szkolenia PSP w Łubiance⁸⁵. Zakup został zrealizowany na wniosek Naczelnika Ośrodka w celu zabezpieczenia logistycznego szkoleń z zakresu ratownictwa lodowego oraz innych szkoleń i zadań realizowanych przez niego.

Pozostałe postępowania dotyczyły: 1) zakupu w 2020 r. czterech skokochronów dla KP w Golubiu Dobrzyniu, Mogilnie, Sępólnie Krajeńskim i Tucholi; 2) zakupu w 2022 r. pięciu kamer termowizyjnych dla KP w Nakle n. Notecią, Inowrocławiu, Wąbrzeźnie, Radziejowie i Chełmnie; 3) dostawy w 2023 r. pojazdu typu UTV dla KP Radziejów; 4) dostawa w 2023 r. zestawu hydraulicznych narzędzi ratowniczych dla KP w Rypinie.

(akta kontroli str. 3440-3454, 3979-3981)

2.3. W latach 2019– 2021 zasady i tryb udzielania przez KW PSP zamówień, tzw. podprogowych, regulował Regulamin udzielania przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu, zamówień publicznych o wartości do kwoty, o której mowa w art. 4 pkt. 8 PZP – do 28 stycznia 2021 r.⁸⁶, zatwierdzony⁸⁷ 22 grudnia 2014 r. oraz regulamin udzielania przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu zamówień publicznych o wartości do kwoty, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 1 nowego PZP – od 29 stycznia 2021 r.⁸⁸ - wprowadzony Decyzją Kujawsko Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nr 3/2021 z 29 stycznia 2021 r.

Prowadząc siedem postępowań „podprogowych” proces szacowania wartości był utrwalony w notatkach służbowych, a w jednym przypadku – symulator zagrożeń pożarowych, na podstawie § 2 ust. 3 pkt 4 Regulaminu z 2014 r., nie przeprowadzono procedury wyboru wykonawcy⁸⁹, udzielając zamówienia konkretnemu podmiotowi – jednemu wytwórcy makiet wraz z multimedialnym osprzętem⁹⁰.

(akta kontroli str. 3506-3873, 3936-3942, 4016-4021)

W poszczególnych latach, w których dokonywano badanych zakupów, nie wydatkowano środków na podobne środki trwałe, które doprowadziłyby do nieuprawnionego dzielenia zamówienia na odrębne zamówienia, skutkującego uniknięciem stosowania PZP.

(akta kontroli str. 4015)

2.4. Zgodnie z § 2 ust. 3 pkt 1 Regulaminu z 2014 r., w przypadku zamówień o wartości przekraczającej 50 tys. zł do progów „przetargowych” rozeznanie rynku należało przeprowadzić pośród minimum trzech potencjalnych wykonawców. Z ośmiu badanych postępowań, w trzech⁹¹ zastosowano procedurę określoną w tym regulaminie. We wszystkich przypadkach skierowano zapytanie do minimum trzech⁹² potencjalnych wykonawców.

⁸⁵ Zgodnie z regulaminami organizacyjnymi obowiązującymi w kontrolowanym okresie Ośrodek Szkolenia PSP w Łubiance był komórką organizacyjną Komendy.

⁸⁶ Dalej „Regulamin z 2014 r.”.

⁸⁷ Przez ówczesnego Komendanta Wojewódzkiego PSP.

⁸⁸ Dalej „Regulamin z 2021 r.”.

⁸⁹ Pismo i notatka z 5 i 14 sierpnia 2019 r.

⁹⁰ Firma ta zrealizowała 17 innych zamówień dla PSP.

⁹¹ Dostawa czterech skokochronów i przyczepy niskopodwoziowej oraz budowa instalacji fotowoltaicznej.

⁹² A w przypadku instalacji fotowoltaicznej w Ośrodku Szkolenia – do czterech.

W jednym przypadku, na podstawie § 2 ust. 3 pkt 4 Regulaminu z 2014 r., nie przeprowadzono procedury wyboru wykonawcy, udzielając zamówienia konkretnemu podmiotowi – jednemu wytwórcy makiet wraz z multimedialnym osprzętem. W pozostałych czterech postępowaniach wszczętych po 2022 r.⁹³, zaproszenie do składania ofert opublikowano na platformie zakupowej⁹⁴.

(akta kontroli str. 3523-3532, 3551, 3566-3587, 3598-3626, 3649-3670, 3696-3712, 3740-3754, 3774-3791, 3815-3865, 3936-3942, 3953, 3954, 3956)

W dwóch sprawach⁹⁵, Zamawiający określił obowiązek przedłożenia świadectwa dopuszczenia wydanego przez CNBOP. Świadectwo dla rozpieracza ramieniowego wykonawca uzyskał dopiero 22 grudnia 2023 r., tj. już po podpisaniu umowy (30 listopada 2023 r.), protokolarnym odbiorze sprzętu – bez uwag (15 grudnia 2023 r.) oraz po zapłacie za sprzęt (21 grudnia 2023 r.).

(akta kontroli str. 3570-3572, 3741-3744, 3751-3762, 3913-3916)

Komendant podał, że przedstawiony przez dostawcę do odbioru 15 grudnia 2023 r. zestaw był kompletny i spełniał wymagania techniczne zgodnie z zaproszeniem do składania ofert. W przypadku jednego z narzędzi - rozpieracza ramieniowego na potwierdzenie spełnienia wymagań i zgodności narzędzia z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 20 czerwca 2007 r. wykonawca przedłożył Sprawozdanie z badań nr 1494/BW/23 z 12 grudnia 2023. Sprawozdanie potwierdzało parametry zaoferowanego narzędzia oraz zgodność z rozporządzeniem. Jednocześnie dostawca w złożonym oświadczeniu poinformował, że „z uwagi na procesy administracyjne CNBOP wydanie świadectwa dopuszczenia urządzenia zajmie kilka dni”. Kierownik Jednostki Certyfikującej CNBOP w rozmowie telefonicznej potwierdził pozytywne zakończenie badań, oraz że dokument jest przygotowany do podpisu dyrektora CNBOP.

(akta kontroli str. 3917-3920)

W postępowaniu na dostawę 1 sztuki pojazdu typu UTV z 2023 r., w opisie przedmiotu zamówienia, niektóre parametry pojazdu podano z bardzo małą lub zerową tolerancją, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Wyborów wykonawców dokonano kierując się określonymi wcześniej kryteriami wyboru.

(akta kontroli str. 3523-3532, 3551, 3566-3587, 3598-3626, 3649-3670, 3696-3712, 3740-3754, 3774-3791, 3815-3865, 3936-3942)

2.5. Roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach były przekazywane w terminie określonym w art. 98 Pzp oraz art. 82 nPzp, tj. przed 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie⁹⁶. Analiza udzielonych postępowań podprogowych w latach 2019–2024 i rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, wykazała rozbieżności w zakresie wartości tych postępowań, tj.:

- w 2019 r. – sześć postępowań na łącznie 373 499,56 zł, a w sprawozdaniu za 2019 r. - 2 239 239,90 zł;

⁹³ Na podstawie nPzp.

⁹⁴ a) Zakup kamer termowizyjnych - [Platforma zakupowa KW PSP](#) b) Zakup pojazdu UTV - [Platforma zakupowa KW PSP](#) c) Zakup narzędzi hydraulicznych - [Platforma zakupowa KW PSP](#) d) Zakup przyczepy logistycznej - [Platforma zakupowa KW PSP](#)

⁹⁵ Zakup skokochronów i hydraulicznych narzędzi akumulatorowych.

⁹⁶ Za 2019 r. – 26 lutego 2020 r.; za 2020 r. – 26 lutego 2021 r.; za 2021 r. – 2 marca 2022 r.; za 2022 r. – 27 lutego 2023 r.; za 2023 r. – 27 lutego 2024 r.; za 2024 r. – 28 lutego 2025 r.

- w 2020 r. – 15 postępowań na łącznie 1 748 393,73 zł, a w sprawozdaniu za 2020 r. 4 376 170,24 zł;
- w 2021 r. – dwa postępowania na łącznie 174 426,93 zł, a w sprawozdaniu za 2021 r. 16 275 220,74 zł;
- w 2022 r. – sześć postępowań na łącznie 548 572,24 zł, a w sprawozdaniu za 2022 r. 7 056 519,15 zł;
- w 2023 r. – dwa postępowania na łącznie 209 440,87 zł, a w sprawozdaniu 2023 r. 6 539 043,85 zł;
- w 2024 r. – dwa postępowania na łącznie 150 097,56 zł, a w sprawozdaniu za 2024 r. 4 004 366,42 zł.

Komendant podał, że kwoty podane w sprawozdaniach odzwierciedlały wszystkie zamówienia udzielone przez KW PSP (np. opłaty za media, drobne zakupy, paliwo i koszty utrzymania pojazdów, przeglądy i serwisy urządzeń itd.), które udzielone były albo na podstawie obowiązujących umów albo na podstawie zamówienia.

(akta kontroli str. 825-926,1658-1663, 3461-3505)

2.6. W wyniku prowadzonych ośmiu postępowań dotyczących dostaw uzyskano:

- symulator zagrożeń pożarowych - makieta domu i lasu (droga z przejazdem strzeżonym, przejazd niestrzeżony, ognisko dzikie i legalne, śmigłowiec ratowniczy), telewizor, namiot z nadrukiem, rzutnik;
- cztery skokochrony – rozdysponowane dla Komend Powiatowych PSP w Golubiu Dobrzyniu, Mogilnie, Sępólnie Krajeńskim i Tucholi;
- przyczepę niskopodwoziową dla Ośrodka Szkolenia w Łubiance;
- pięć kamer termowizyjnych rozdysponowanych dla Komend Powiatowych PSP w Nakle nad Notecią, Inowrocławiu, Wąbrzeźnie, Radziejowie i Chełmnie;
- pojazd typu UTV z przyczepą dla Komendy Powiatowej w Radziejowie;
- jeden zestaw narzędzi hydraulicznych akumulatorowych dla Komendy Powiatowej w Rypinie;
- przyczepę logistyczną dla Ośrodka Szkolenia w Łubiance;
- instalację fotowoltaiczną w Ośrodku Szkolenia w Łubiance.

We wszystkich przypadkach uzyskane środki trwały były zgodne ze złożonymi ofertami i wymaganiami określonymi w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Dla skokochronów oraz narzędzi hydraulicznych wykonawca dostarczył świadectwa dopuszczenia⁹⁷, a trzy pojazdy zostały zarejestrowane.

We wszystkich przypadkach, po zakończeniu postępowania, na podstawie § 4 ust. 1 pkt 5 Regulaminu z 2014 r. i Regulaminu z 2021 r. zawarto umowę z wybranym wykonawcą. Wartość umów była zgodna ze złożoną ofertą. W jednym przypadku⁹⁸ umowę aneksowano w zakresie przesunięcia terminu wykonania przedmiotu umowy⁹⁹.

Potwierdzeniem odbioru przedmiotu zamówienia, był we wszystkich przypadkach Protokół przekazania sprzętu. W siedmiu sprawach wykonawcy terminowo dostarczyli zamówiony sprzęt. W jednym przypadku

⁹⁷ W jednym przypadku z opóźnieniem, opisano w punkcie 2. Świadectwa aktualne na dzień 12 listopada 2025 r. Por. [Wykaz CNBOP](#) (dostęp 5 grudnia 2025 r.).

⁹⁸ Budowa instalacji fotowoltaicznej w Ośrodku szkolenia w Łubiance.

⁹⁹ Zmianę taką przewidywała umowa z wykonawcą. Pierwotny termin w umowie z 22 października 2020 r. przewidywał wykonanie przedmiotu umowy do 3 grudnia 2020 r. Aneks z 2 grudnia 2020 r. termin ten przesunięto na 23 grudnia 2020 r. z uwagi na COVID.

z pięciodniowym opóźnieniem. Oględziny i wyjaśnienia Komendanta wykazały, że przyczepa niskopodwoziowa¹⁰⁰ była wykorzystywana do transportu na dalsze odległości ciągnika, który przeznaczony był do działań związanych z usuwaniem wiatrołomów, obsługą szkoleń oraz innych zadań transportowych realizowanych przez Ośrodek szkolenia. Pojazd UTV¹⁰¹ wspomagał działania ratowniczo-gaśnicze na terenach trudno dostępnych. Z kolei przyczepa logistyczna zabezpieczała szkolenia z zakresu ratownictwa lodowego oraz inne szkolenia i zadania realizowane przez Ośrodek szkolenia. Instalacja fotowoltaiczna została wybudowana na terenie Ośrodka szkolenia w Łubiance i w trakcie oględzin była czynna. Komenda 17 stycznia 2022 r. powiadomiła Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu¹⁰² o osiągniętym efekcie ekologicznym – redukcji emisji CO₂¹⁰³.

(akta kontroli str. 3440-3454, 3506-3873, 3913-3916, 3943-3952, 3962-3972)

2.7. Postanowienia umów zawierały klauzule zabezpieczające interesy KW PSP. W przypadku Dostawy przyczepy niskopodwoziowej, umowa z wykonawcą przewidywała termin dostarczenia przyczepy do 23 grudnia 2020 r., jednak faktycznie dostarczono ją 28 grudnia 2020 r. W związku z tym 18 stycznia 2021 r. naliczono karę umowną¹⁰⁴ w wysokości 463,16 zł, a 19 stycznia 2021 r. wezwano wykonawcę do jej uregulowania. 2 lutego 2021 r. wykonawca przesłał prośbę o anulowanie kary, podając szerokie wyjaśnienia, m.in. opóźnienie nastąpiło z uwagi na oczekiwanie przez kierowcę na wynik testu na COVID. Przedstawione argumenty zostały uwzględnione przez Naczelnika Wydziału Technicznego i potwierdzone przez Naczelnika Wydziału Finansów. Karę anulowano.

(akta kontroli str. 3595-3633, 4015-4023)

2.8-2.9. We wszystkich badanych postępowaniach, w dniu podpisywania umów, Komenda miała zapewnione środki finansowe. Wartość zawartych umów była zgodna z wartością przedłożonych ofert, a zapłatę za dostawy (siedem postępowań) i roboty budowlane (jedno postępowanie) uregulowano w wysokościach określonych w umowach z wykonawcami. Badanych zakupów nie dofinansowano środkami z Unii Europejskiej.

Kontrolowane wydatki poniesiono terminowo, w wysokościach wynikających z zawartych umów oraz za faktycznie wykonane dostawy i robotę budowlaną. Zapewniono finansowanie zamówień w sposób gwarantujący jego terminowe prowadzenie i zakończenie. W jednym przypadku¹⁰⁵, od rozstrzygnięcia postępowania do dnia podpisania umowy z wykonawcą¹⁰⁶ minęło ponad 100 dni. Komendant podał, że umowa została podpisana po trzech miesiącach od wyboru oferty ze względu na fakt, że Komenda otrzymała Decyzję nr 34/2020 o zapewnieniu finansowania realizacji wydatków na realizację zadania dopiero 5 października 2020 r.¹⁰⁷. Zadanie to finansowane było w ramach dotacji z WFOŚiGW.

¹⁰⁰ Zlokalizowana w Ośrodku szkolenia w Łubiance.

¹⁰¹ Będący na stanie Komendy Powiatowej w Radziejowie.

¹⁰² Dalej: „WFOŚiGW”.

¹⁰³ Planowane 29,2 Mg/rok, osiągnięto 35,2 Mg/rok,

¹⁰⁴ Nota księgowa nr WF.320.1/1/2021.

¹⁰⁵ Wykonanie instalacji fotowoltaicznej w Ośrodku szkolenia.

¹⁰⁶ Od 13 lipca 2020 r. do 22 października 2020 r.

¹⁰⁷ Komenda zawarła 24 lipca 2020 r. umowę o realizację zadania państwowej jednostki budżetowej zakwalifikowanego do dofinansowania Nr DJ20012/PA-in z WFOŚiGW w Toruniu, w której zapewniono dofinansowanie kwotą 850 tys. zł, w tym na instalację fotowoltaiczną.

Nie wystąpiły przypadki opóźnienia w regulowaniu płatności skutkujące zapłatą odsetek.

(akta kontroli str. 3506-3878)

2.10. We wszystkich ośmiu przypadkach:

- badane faktury zawierały wymagane art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁰⁸ elementy oraz były sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym,
- wartość faktur była zgodna z postanowieniami zawartych umów, prawidłowo wskazano w nich źródła finansowania,
- środki trwałe ujmowane były w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną,
- wszystkie pozyskane dla Komendy przedmioty zostały zaksięgowane m.in. na koncie 011 – środki trwałe, 013 – inne środki trwałe oraz 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami,
- środki trwałe zakwalifikowano do właściwych rodzajów Klasyfikacji Środków Trwałych określonych w rozporządzeniu w sprawie KŚT, z prawidłową stawką amortyzacji¹⁰⁹,
- w czterech przypadkach¹¹⁰, na 31 grudnia 2024 r. prawidłowo pomniejszono wartość środka trwałego, stosując przyjęte stawki amortyzacji.

(akta kontroli str. 3962-3978)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W postępowaniu dotyczącym zakupu jednej sztuki pojazdu typu UTV z 2023 r. w opisie przedmiotu zamówienia, wybrane parametry pojazdu określono z bardzo małą lub zerową tolerancją, np. długość pojazdu – od 3000 do 3050 mm (tolerancja 5 cm); szerokość od 1575 do 1585 mm (tolerancja 1 cm); rozstaw osi – od 2055 do 2065 mm (tolerancja 1 cm); prześwit – od 300 do 310 mm (różnica 1 cm); skok zawieszenia przedniego i tylnego - 254 mm (brak tolerancji); przednie koła: 26x9-R12, tylne koła: 26x11-R12; pług do odśnieżania – szerokość od 1650 do 1700 mm (tolerancja 5 cm). Większość parametrów przyczepki do transportu pojazdu także podano bez tolerancji: masa własna 280 kg, ładowność 1020 kg, długość przestrzeni ładunkowej 3050 mm, szerokość przestrzeni ładunkowej 1660 mm, burty boczne dookoła przyczepki o wysokości 300 mm.

(akta kontroli str. 3676-3720)

Komendant wyjaśnił, że wskazane cechy wyrażają wyłącznie sugerowane parametry lub przedziały parametrów pojazdu, które mają za zadanie w miarę precyzyjnie wskazać potencjalnym dostawcom oczekiwania zamawiającego, co do przeznaczenia i gabarytów pojazdu. Zamawiający większość parametrów – pomimo, że nie jest to wszędzie jednoznacznie wskazane, traktuje jako parametry minimalne. Potencjalni dostawcy mogą żądać dopuszczenia produktów o zbliżonych parametrach zadając pytania do opisu przedmiotu zamówienia. Jako zamawiający w innych postępowaniach, niejednokrotnie udzielano pozytywnych odpowiedzi na pytania wykonawców dotyczące wskazanych parametrów.

¹⁰⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

¹⁰⁹ Zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy o podatku od osób prawnych.

¹¹⁰ Środki trwałe będące na stanie Komendy.

Zgodnie z Wytycznymi Urzędu Zamówień Publicznych¹¹¹, podstawowym celem każdego postępowania, niezależnie od jego wartości, powinien być wybór najlepszej dostępnej na rynku oferty oraz dążenie do zapewnienia najlepszej jakości zamówienia w stosunku do środków finansowych, które zamawiający może przeznaczyć na jego realizację. NIK wskazuje, że zamawiający nie może określać warunków, które w sposób niezasadny mogą ograniczać konkurencję, np. poprzez stawianie wymogów zbyt szczegółowych. Procedury zakupowe ustalone przez zamawiającego powinny przewidywać takie zasady wyboru podmiotu realizującego zamówienie, które będą umożliwiały i zapewniały realną konkurencję pomiędzy wykonawcami.

OCENA CZĄSTKOWA

W Komendzie w kontrolowanym okresie zasadniczo prawidłowo udzielano zamówienia podprogowe w zakresie badanej próby. Wyboru wykonawców dokonano zgodnie z regulacjami wewnętrznymi, w sposób zapewniający osiągnięcie rezultatu zgodnego z zamierzonym celem, a przebieg postępowania rzetelnie udokumentowano. Wszystkie badane zakupy wpisywały się w zakres działalności PSP. Środki wydatkowano terminowo za faktycznie wykonane dostawy. Dokumenty księgowe potwierdzające poniesienie wydatków były kompletne, zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez osoby uprawnione. Negatywnie NIK oceniła określenie warunków udzielenia jednego zamówienia w sposób, który mógł ograniczać konkurencję.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

3. Organizacja i nadzorowanie zadań z zakresu udzielania i realizowania zamówień publicznych

3.1. W kontrolowanym okresie w Komendzie wyznaczono komórki i osoby odpowiedzialne za realizację zagadnień związanych z planowaniem i realizacją zamówień publicznych.

Zgodnie z obowiązującymi w tym czasie regulaminami organizacyjnymi¹¹² pracownicy Wydziału Kwatermistrzowskiego odpowiedzialni byli m.in. za:

- planowanie i dokonywanie zakupów środków trwałych, pozostałych środków trwałych, materiałów i usług niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania KW PSP,
- prowadzenie i uzgadnianie dokumentacji analitycznej w zakresie gospodarki składnikami,

¹¹¹ [Wytyczne UZP](#).

¹¹² Wprowadzonymi odpowiednio:

- a) decyzją Komendanta Wojewódzkiego PSP w Toruniu nr 9/2018 z 27 kwietnia 2018 r. i zatwierdzony zarządzeniem nr 5 Komendanta Głównego PSP z 29 maja 2018 r. 2022 r. Regulamin obowiązywał od 29 maja 2018 r.,
- b) decyzją Komendanta Wojewódzkiego PSP w Toruniu nr 10/2022 z 20 maja 2022 r. i zatwierdzony zarządzeniem nr 3 Komendanta Głównego PSP z 25 maja 2022 r. Regulamin obowiązywał od 25 maja 2022 r.,
- c) decyzją Komendanta Wojewódzkiego PSP w Toruniu nr 22/2022 z 20 grudnia 2022 r. i zatwierdzony zarządzeniem nr 23 Komendanta Głównego PSP z 29 grudnia 2022 r. Regulamin obowiązywał od 1 stycznia 2023 r.,
- d) decyzją Komendanta Wojewódzkiego PSP w Toruniu nr 63/2025 z 23 września 2025 r. i zatwierdzony zarządzeniem nr 33 Komendanta Głównego PSP z 25 października 2025 r. Regulamin obowiązywał od 15 listopada 2025 r.

- przygotowanie (sporządzanie i gromadzenie) dokumentacji i obsługę proceduralną postępowań o udzielanie zamówień publicznych,
- prowadzenie spraw związanych z zawieraniem i aktualizacją umów z podmiotami realizującymi dostawę, usługi i roboty budowlane na rzecz KW PSP.

W ramach Wydziału funkcjonowała też Sekcja do spraw Funduszy Zewnętrznych i Infrastruktury, do zadań której należało m.in. inicjowanie, koordynowanie i prowadzenie spraw związanych z pozyskiwaniem środków z funduszy strukturalnych i celowych Unii Europejskiej, realizacja projektów własnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, opracowywanie programów inwestycji dla inwestycji budowlanych planowanych do realizacji przez KW PSP czy udział w opracowywaniu programów funkcjonalno-użytkowych inwestycji budowlanych realizowanych na rzecz jednostek organizacyjnych PSP województwa.

(akta kontroli str. 206-339, 791-824)

W okresie objętym kontrolą w Wydziale pracowało od pięciu do dziewięciu funkcjonariuszy i pracowników korpusu służby cywilnej. Liczba wakatów zmniejszyła się z trzech w 2019 r. do jednego 2020 r., wzrosła do dwóch w 2021 r. i ponownie zmniejszyła się do jednego w okresie 2022-2023. W kolejnych latach nie wstępowały wakaty. Struktura zatrudnienia odpowiadała liczbie i rodzajowi docelowych stanowisk służbowych określonych dla Wydziału w kolejnych regulaminach organizacyjnych¹¹³.

Zadania komórki wykraczały poza kwestie zamówień publicznych i obejmowały także m.in. prowadzenie gospodarki magazynowej, spraw dotyczących umundurowania, odzieży specjalnej czy środków ochrony indywidualnej, należności lub świadczeń mieszkaniowych dla strażaków, pracowników cywilnych i emerytów, nadzór w zakresie ochrony obiektów KW PSP czy nadzór nad rozliczaniem środków finansowych przyznanych w ramach dotacji jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej oraz ochrony przeciwpożarowej.

Faktycznie zadania związane z przygotowaniem i obsługą proceduralną postępowań o udzielenie zamówień publicznych przypisano w zakresach czynności dwóm pracownikom Wydziału Kwatermistrzowskiego, w tym młodszej specjalistce z 11-letnim stażem w służbie oraz zatrudnionej na stanowisku stażysty od 1 lipca 2024 r. Do ich obowiązków należało także prowadzenie spraw związanych z zawieraniem i aktualizacją umów z podmiotami realizującymi dostawę, usługi i roboty budowlane na rzecz KW PSP, a w przypadku młodszej specjalistki także doradztwo komendom powiatowym (miejskim) w zakresie przygotowania procedur przetargowych.

Niezależnie od obowiązków związanych z zamówieniami publicznymi pracownice te zajmowały się także prowadzeniem dokumentacji w zakresie należności lub świadczeń mieszkaniowych strażaków, rozpatrywaniem wniosków w sprawie przyznania pomocy finansowej, podziałem równoważnika pieniężnego za remont lub brak lokalu mieszkalnego, udziałem w pracach komisji inwentaryzacyjnej czy realizacją kompleksowych, problemowych i doraźnych kontroli w jednostkach organizacyjnych PSP na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Nadzór nad wykonywaniem ich obowiązków sprawował Naczelnik Wydziału¹¹⁴.

¹¹³ Tj. załącznikach nr 2.

¹¹⁴ Zatrudniony na tym stanowisku od 1 czerwca 2020 r., z 21-letnim stażem w służbie.

Komendant Wojewódzki PSP wskazał dodatkowo, że do 30 listopada 2019 r. zamówieniami publicznymi zajmował się bezpośrednio także ówczesny Naczelnik Wydziału Kwatermistrzowskiego¹¹⁵.

(akta kontroli str. 113-154, 206-339)

Pracownicy, którym powierzono zadania z zakresu zamówień publicznych¹¹⁶ w KW PSP posiadali doświadczenie od niemal półtora do 32 lat stażu w służbie. Naczelnik, który w 2019 r. odszedł na emeryturę ukończył studia podyplomowe i odbył 21 szkoleń z zakresu zamówień publicznych. Młodsza specjalista z Wydziału Kwatermistrzowskiego odbyła 12 szkoleń, a Główny Księgowy – dwa dotyczące tej materii. Spośród członków komisji przetargowych¹¹⁷ do lutego 2025 r. dwie, a następnie jedna z osób nie brały udziału w szkoleniach dotyczących zamówień publicznych¹¹⁸. W dotychczasowym okresie zatrudnienia szkoleń z tego zakresu nie odbyła także stażystka, której powierzono współwykonywanie zadań dotyczących zamówień publicznych¹¹⁹.

Komendant Wojewódzki wskazał, że szkolenia z zakresu zamówień publicznych odbywały się cyklicznie za pomocą „platformy zakupowej”, która jest użytkowana przez KW PSP. W ramach opłacanego abonamentu dostępne są darmowe szkolenia z zakresu zamówień publicznych. Ad hoc realizowane były również konsultacje telefoniczne ze specjalistami „Platformy zakupowej” w ramach rozwiązywania bieżących trudności, czy problemów prawnych dla prowadzonych postępowań.

W KW PSP rozdzielono funkcje związane z przygotowaniem, przeprowadzeniem postępowań, udzielaniem zamówień publicznych i nadzorem nad ich realizacją.

(akta kontroli str. 111, 114-154, 202-376, 791-824, 2505, 2512, 4038-4045)

Cele, zadania, terminy oraz osoby odpowiedzialne za ich realizację określano w corocznych planach pracy Komendy¹²⁰. Dla celu dotyczącego zapewnienia wyszkolonej kadry na potrzeby funkcjonowania PSP i jednostek ochrony przeciwpożarowej wskazywano m.in. zadanie – prowadzenie szkoleń dla pracowników komend powiatowych (miejskich) PSP w zakresie zamówień publicznych¹²¹. Analizy wykonania zadań dokonywano w okresach półrocznych na podstawie informacji z poszczególnych komórek organizacyjnych KP PSP.

Sposób funkcjonowania kontroli zarządczej w KW PSP uregulowano decyzją nr 53 z 31 grudnia 2010 r. w sprawie określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej oraz zasad jej koordynacji. Ustalono w niej m.in. regulamin określający zasady prowadzenia kontroli zarządczej, w tym misję, cele i zadania

¹¹⁵ Tożsame zadania, niezależnie od sprawowania merytorycznego nadzoru, ujęto w zakresie obowiązków Naczelnika Wydziału.

¹¹⁶ Także jako członkom komisji przetargowych.

¹¹⁷ Komisje powołane w 2019 r., 2021 r. oraz każdorazowo liczyły czworo stałych członków.

¹¹⁸ Niemniej przewodniczący komisji – Naczelnik Wydziału Kwatermistrzowskiego miał wykształcenie prawnicze.

¹¹⁹ Według wskazania Komendanta Wojewódzkiego, do 8 października 2025 r. odpowiadała za przygotowanie i przeprowadzenie (we współpracy z młodszą specjalistą i pod nadzorem Naczelnika Wydziału Kwatermistrzowskiego), 12 postępowań o udzielenie zamówień publicznych dla KW PSP oraz 14 na rzecz Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach współpracy z Oddziałem Wojewódzkim ich Związku.

¹²⁰ Zatwierdzanych przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego. Plany pracy sporządzano w oparciu o propozycje kierowników komórek organizacyjnych i pracowników zajmujących samodzielne stanowiska w KP PSP.

¹²¹ Por. np. plan pracy na 2023 r.

i sposoby identyfikacji, monitorowania i oceny ryzyk, sposób dokumentowania systemu kontroli zarządczej czy zasady monitorowania systemu.

Komendant Wojewódzki podał, że dodatkowo utrwalono praktykę cyklicznych odpraw (narad) służbowych kadry kierowniczej Komendy, w trakcie których monitorowano i oceniano realizację celów i zadań jednostki, a także formułowano bieżące kierunki działania. Ustalenia z odpraw (narad) dokumentowano.

(akta kontroli str. 4040-4072, 4102-4103)

W Komendzie identyfikowano ryzyka w obszarze udzielania lub realizowania zamówień publicznych, poddawano je analizie mającej na celu określenie prawdopodobieństwa ich wystąpienia i możliwych jego skutków, a w stosunku do każdego istotnego ryzyka określono rodzaj reakcji. Proces ten był dokumentowany.

Komendant wskazał, że identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów i zadań jednostki dokonano 21 marca 2014 r. zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem w KW PSP w Toruniu z 15 stycznia 2014 r. Kolejnych 10 marca 2015 r. i 14 marca 2017 r. W kolejnych latach monitorowano zidentyfikowane ryzyka i podejmowano działania adekwatnie do zmieniających się warunków. Podkreślił, że w związku z ujętą w planie finansowym KP PSP kwotą wydatków przekraczającą 40 000 tys. zł od września 2023 r. i w latach 2024 i 2025, prowadzono audyt wewnętrzny. Obecnie audytor opracowuje aktualizację identyfikacji ryzyk, a jednym z jego zadań audytowych jest doradztwo w zakresie kontroli zarządczej.

W rejestrach ryzyk¹²² z 2014 r., 2015 r. i 2017 r. dla zadania związanego z dokonywaniem zakupów określono ryzyka polegające na: „naruszaniu przepisów Pzp”, „naruszaniu dyscypliny finansów publicznych” na poziomie akceptowalnym¹²³.

Model ryzyka, w tym etapy identyfikacji, szacowania i jego hierarchizacji Wydział Organizacji i Nadzoru Komendy opracowywał także corocznie na potrzeby przygotowania planów kontroli¹²⁴. W obszarze kontroli dotyczącym kwatermistrzostwa wskazywano na ryzyko związane z realizacją postępowań o udzielenie zamówień publicznych i określano dla niego aktualny współczynnik ryzyka¹²⁵. Przygotowując plan na 2019 r. ryzyko to znalazło się na 24 pozycji w rankingu (z 34 obszarów). W kolejnych latach odpowiednio na: 9 (z 30 obszarów) w 2020 r., trzecim (z 30 obszarów) w 2021 r., drugim (z 20 obszarów) w 2022 r., ósmym (z 18 obszarów) w 2023 r. W uzasadnieniu do planów kontroli na 2024 r. i 2025 r. nie uwzględniono tego obszaru ryzyka. Dokonane w tym zakresie ustalenia były podstawą rekomendacji do objęcia ich kontrolami wewnętrznymi¹²⁶.

Komendant Wojewódzki wskazał, że ryzyka dotyczące zamówień publicznych zdefiniowano jako niskie, wobec tego nie rekomendowano objęcia ich audytem lub kontrolą wewnętrzną.

¹²² Wzór arkusza oceny ryzyka określono w załączniku nr 1 do instrukcji zarządzania ryzykiem w KW PSP w Toruniu z 15 stycznia 2014 r.

¹²³ Jako sposób postępowania z ryzykiem wskazywano – tolerowanie.

¹²⁴ W przygotowanych (w formie odrębnego dokumentu) uzasadnieniach propozycji kontroli.

¹²⁵ Wyrażony punktowo.

¹²⁶ Na podstawie opracowywanej mapy ryzyka (iloczyn prawdopodobieństwa i znaczenia ryzyk).

(akta kontroli str. 202-376, 674-790, 4038-472)

W okresie objętym kontrolą realizacja zadań związanych z udzielaniem zamówień publicznych była przedmiotem kontroli prowadzonych przez KW PSP w podległych komendach powiatowych (miejskich). Realizowali je pracownicy Wydziału Organizacji i Nadzoru¹²⁷ wspólnie z pracownikami Wydziału Kwatermistrzowskiego. Czynności prowadzono na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹²⁸.

Na 2019 r. zaplanowano kontrolę w KP PSP w Aleksandrowie Kujawskim, na 2020 r. w KP PSP w Sępólnie krajeńskim i Świeciu, na 2021 r. w KP PSP w Świeciu¹²⁹, Chełmnie i Radziejowie, na 2022 r. w KP PSP w Nakle nad Notecią i KM PSP we Włocławku¹³⁰ a na 2023 r. w KP PSP w Brodnicy. Na lata 2024-2025 nie planowano kontroli z zakresu udzielania zamówień publicznych.

W latach 2019-2023 przeprowadzono łącznie siedem kontroli¹³¹. W ich wyniku sformułowano same oceny pozytywne, w tym jedną z uchybieniami i cztery z nieprawidłowościami oraz 34 wnioski pokontrolne. Komendanci powiatowi PSP w każdym przypadku udzielili odpowiedzi i poza trzema wyjątkami¹³² zrealizowali wnioski.

W przekazywanych corocznie do Komendy Głównej PSP sprawozdaniach z działalności kontrolnej KW PSP wskazywano m.in. liczbę przeprowadzonych kontroli i skontrolowanych podmiotów, liczbę wniosków skierowanych do prokuratury, o wszczęcie postępowań dyscyplinarnych i zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych¹³³, wyniki zakończonych kontroli i najistotniejsze nieprawidłowości wraz z zaleceniami i statusem ich wykonania. Przedstawiano też efekty z kontroli wskazując „efekty naprawcze” i „praktyki dyscyplinujące”.

(akta kontroli str. 193-200, 408-644)

W KW PSP wprowadzono mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych. Od początku 2022 r. zaktualizowano decyzję nr 25/2012

¹²⁷ Zgodnie z regulaminami organizacyjnymi do zadań Wydziału należało m.in.: planowanie i przeprowadzanie kontroli w KP(M) PSP na terenie województwa; koordynowanie kontroli i postępowań wyjaśniających prowadzonych przez komórki organizacyjne komendy wojewódzkiej w KP(M) PSP na terenie województwa; analiza materiałów z kontroli przeprowadzonych w jednostkach organizacyjnych PSP. Faktycznie prowadzeniem kontroli zajmowało się troje pracowników Wydziału.

¹²⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 224, ze zm.

¹²⁹ Kontrola ta pierwotnie zaplanowana na IV kwartał 2020 r. została przesunięta na 2021 r. ze względu na rozwój pandemii wirusa COVID-19. Informacja o zmianach w planach kontroli na 2020 r. i 2021 r. została przesłana do Komendy Głównej PSP 17 listopada 2020 r.

¹³⁰ Z kontroli zrezygnowano i po dokonaniu 30 maja 2022 r. aktualizacji Planu kontroli pozycję usunięto.

¹³¹ Udokumentowanych wystąpieniach pokontrolnymi w 2019 r. nr: WO. 092.5.8.2019 z 18 kwietnia 2019 r. (do KP PSP w Aleksandrowie Kujawskim), nr WO.092.3.7.2020 z 16 grudnia 2020 r. (do KP PSP w Sępólnie Krajeńskim), nr WO.092.7.10.2021.ArK z 11 kwietnia 2022 r. (do KP PSP w Świeciu), nr WO.092.17.10.2021.ArK.AS z 11 lipca 2022 r. (do KP PSP w Radziejowie), nr WO.092.10.13.2021.AS z 21 marca 2021 r. (do KP PSP w Chełmnie), nr WO.092.8.2022.33.ArK z 10 lipca 2022 r. (do KP PSP w Nakle nad Notecią, nr WO.092.10.2023.18.ArK z 14 stycznia 2025 r. (do KP PSP w Brodnicy).

¹³² Komendanci Powiatowi PSP w Aleksandrowie Kujawskim (pismo z 18 października 2019 r.) oraz w Radziejowie (pismo z 24 sierpnia 2022 r.) poinformowali, że skierują na szkolenie z zakresu zamówień publicznych funkcjonariuszy merytorycznie odpowiedzialnych za udzielanie zamówień, gdy pojawią się środki finansowe na ten cel. Komendant Powiatowy PSP w Radziejowie wskazał ponadto, że „ustawa Pzp nie nakłada obowiązku planowania zamówień publicznych o wartości poniżej progu wymaganego przepisami” i odmówił wykonania wniosku w tym zakresie.

¹³³ W okresie objętym kontrolą nie formułowano tych wniosków i zawiadomień.

w sprawie rachunkowości i planu kont wprowadzając m.in. procedurę dokonywania kontroli formalno-rachunkowej, kontroli wstępnej oraz zatwierdzania dokumentów księgowych stanowiących podstawę poniesienia wydatków budżetowych Komendy. W marcu 2021 r. wprowadzono także Instrukcję obiegu obcych dowodów księgowych dokumentujących zakup towarów i usług na rzecz KW PSP. Wprowadzono nią m.in. obowiązkowy załącznik do faktur i rachunków w postaci Opisu dokumentu wskazującego na sposób przeprowadzenia kontroli merytorycznej wydatków.

Analiza przeprowadzona na próbie wydatków związanych z zapłatą za zrealizowane zamówienia publiczne objęte kontrolą wykazała, że:

- operacje gospodarcze były weryfikowane przed i po realizacji zamówienia,
- funkcjonowała wielopoziomowa kontrola dowodów księgowych od potwierdzenia celowości zakupu i prawidłowości trybu jego dokonania, poprzez przyjęcie mienia na stan jednostki, sprawdzenie dowodu księgowego i zgodności wydatku z planem finansowym,
- stosowano zasadę autoryzowania operacji finansowych przez kierownika jednostki.

W KW PSP prowadzono rejestr udzielonych zamówień publicznych pozwalający na ustalenie wykonawców, którym udzielono zamówień oraz ich wartości.

Komendant Wojewódzki wskazał, że od 2019 r. rejestr zamówień publicznych prowadzono na elektronicznej platformie zakupowej. Dodał, że wszystkie umowy były rejestrowane w systemie finansowo-księgowym KW PSP.

(akta kontroli str. 155-192, 4045)

W regulaminie określającym zasady prowadzenia kontroli zarządczej wskazano, że podstawę do uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej w Komendzie stanowią wyniki monitoringu realizacji celów i zadań, wyniki samooceny, wyniki przeprowadzonych kontroli oraz informacje kierowników komórek organizacyjnych o realizacji planu pracy.

Komendant Wojewódzki podał, że samoocena systemu kontroli zarządczej przez osoby zarządzające i pracowników jednostki, w szczególności kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych, była realizowana w sposób ciągły odpowiednio do realizowanych celów i zadań, nie ujęto jej w ramy odrębnego procesu. Dodał, że przepisy nie zobowiązywały go do corocznego składania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok, w związku z czym nie składano tego oświadczenia.

Podkreślił, że KW PSP sporządzała roczne plany pracy, które uwzględniały w szczególności zadania jednostki, cele i kierunki działania (ustalone m.in. przez Komendanta Głównego PSP i Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego) oraz wyniki analiz zagrożenia i funkcjonowania Krajowego System Ratowniczo-Gaśniczego na obszarze województwa. Adekwatnie do zidentyfikowanych ryzyk, plany sporządzano na każdy rok budżetowy, w odniesieniu do celów zdefiniowanych w procesie kształtowania budżetu państwa w układzie zadaniowym. Struktura tego układu definiowała cele oraz mierniki umożliwiające pomiar ich realizacji. Poziom realizacji był monitorowany przez kierowników komórek organizacyjnych nadzorujących dany miernik. Planowanie oraz

sprawozdawczość realizowano w trybie przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹³⁴.

(akta kontroli str. 340-351, 4040-4072)

3.2. Zagadnienia związane z udzielaniem lub realizowaniem zamówień publicznych były przedmiotem jednej anonimowej skargi przekazanej do KW PSP przez Komendę Główną PSP we wrześniu 2025 r. Komendant Wojewódzki w wyznaczonym terminie odniósł się do przedstawionych kwestii i przekazał odpowiedź przełożonym.

(akta kontroli str. 91-107)

3.3. W okresie objętym kontrolą zagadnienia związane z udzielaniem lub realizowaniem zamówień publicznych były przedmiotem kontroli Komendy Głównej PSP oraz NIK.

W 2023 r. przedstawiciele Komendanta Głównego PSP przeprowadzili kontrolę pn. Udzielanie oraz realizacja zamówienia publicznego na zakup samochodu pożarniczego SCD-40. W jej wyniku działania KW PSP oceniono pozytywnie z uchybieniami¹³⁵, które nie miały negatywnego wpływu na przebieg postępowania oraz realizację umowy. W wyniku kontroli sformułowano trzy zalecenia¹³⁶. Komendant Wojewódzki wniósł zastrzeżenia do projektu wystąpienia, a po ich nieuwzględnieniu, pismem z 30 sierpnia 2023 r. przedstawił informację o wykonaniu zaleceń.

W 2024 r. NIK Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła kontrolę wykonania budżetu państwa za rok ubiegły¹³⁷. W jej ramach szczegółowym badaniem objęto jedno zamówienie publiczne dotyczące usługi przeprowadzenia kursów prawa jazdy kat. C dla strażaków OSP województwa kujawsko-pomorskiego¹³⁸. Kontrola wykazała, że realizacja zamówienia była zgodna z treścią zawartej umowy. Wydatki poniesione w wyniku udzielenia zamówienia służyły realizacji zadań jednostki. Wobec braku stwierdzonych nieprawidłowości, NIK nie formułowała uwag i wniosków pokontrolnych.

Komendant Wojewódzki wskazał ponadto, że postępowania przetargowe realizowane w ramach projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej (z programów RPO Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2013-2019 i Fundusze dla Pomorza i Kujaw 2021-2027) przez Komendę oraz Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych, objęte były obowiązkową dwukrotną kontrolą (po zakończeniu postępowania i po zakończeniu projektu). Kontrole zakończyły się ocenami pozytywnymi, nie nałożono korekt finansowych. Wobec tego, nie zachodziła potrzeba dodatkowego objęcia zamówień publicznych audytem lub kontrolą wewnętrzną.

¹³⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, dalej: „ufp”.

¹³⁵ Stwierdzone w toku kontroli uchybienia polegały na: podaniu niewłaściwego terminu składania ofert, warunków otwarcia ofert w opublikowanym ogłoszeniu, nieuzasadnieniu dokonanych zmian w treści specyfikacji warunków zamówienia, niezasadnych czynnościach wykonanych przez komisję odbiorową w trakcie odbioru pojazdu.

¹³⁶ Tj. 1. Uzasadniać i dokumentować w formie pisemnej zmiany dokonywane w specyfikacji warunków zamówienia. 2. Wdrożyć mechanizmy nadzoru, aby zapewnić poprawność wprowadzanych danych oraz bieżącą ich weryfikację w publikowanych ogłoszeniach w ramach zamówień publicznych. 3. Odbiór pojazdów i sprzętu pożarniczego, w którym uczestniczą przedstawiciele Państwowej Straży Pożarnej realizować zgodnie z zaleceniami Komendanta Głównego PSP.

¹³⁷ Kontrola nr LBY.410.1.4.2024.

¹³⁸ Zamówienie o wartości łącznej 504 tys. zł.

3.4. Komendant Wojewódzki rzetelnie wywiązywał się z obowiązku kontrolowania komendantów powiatowych (miejskich) i komend powiatowych (miejskich) PSP. Zasady sprawowania tej kontroli opisano w regulaminach organizacyjnych KW PSP¹³⁹ oraz zarządzeniu nr 1/2024 z 23 stycznia 2024 r. w sprawie realizacji kontroli wewnętrznej w KW PSP w Toruniu¹⁴⁰.

Komendant Wojewódzki dodał, że kontrole realizowano na podstawie ustawy o kontroli w administracji rządowej, Standardów kontroli w administracji rządowej, Poradnika kontroli zdalnej, Zasad metodyki kontroli dla potrzeb jednostek organizacyjnych PSP. Wskazał, że utrwaloną praktyką było coroczne planowanie działalności kontrolnej przez zespół ekspertów, który w arkuszach rankingowych dokumentował szacowanie ryzyka nieprawidłowości w poszczególnych obszarach nadzorowanej działalności podległych komend powiatowych (miejskich) PSP. Obszary działalności sklasyfikowane na czele rankingu ryzyka, najbardziej zagrożone nieprawidłowościami, podlegały kontroli w pierwszej kolejności, o ile było to uzasadnione, w większej liczbie jednostek kontrolowanych. Przy ich wyborze brano pod uwagę dane o efektach działalności jednostek kontrolowanych, wyniki i efekty naprawcze poprzednich kontroli oraz ewentualne skargi i wnioski.

W rocznych planach kontroli na lata 2019-2025 znajdowało się od 10 do wszystkich 19 komend powiatowych (miejskich). Wyniki kontroli dokumentowano w wystąpieniach pokontrolnych, w których oprócz oceny formułowano także wnioski i zalecenia pokontrolne. KW PSP prowadziła także kontrole sprawdzające. Informacje o wynikach kontroli przedstawiano w corocznych sprawozdaniach, które przesyłano do Komendy Głównej PSP. W 2019 r. przeprowadzono¹⁴¹ 14 kontroli (skontrolowano 14 podmiotów), w 2020 r. sześć (w pięciu podmiotach)¹⁴², w 2021 – cztery (w czterech podmiotach)¹⁴³, w 2022 r. – trzech (w trzech podmiotach)¹⁴⁴, w 2023 r. – dwie (w dwóch podmiotach)¹⁴⁵, w 2024 r. – jedną (w jednym podmiocie)¹⁴⁶. W żadnym roku nie zrezygnowano z podjęcia zaplanowanych¹⁴⁷ kontroli.

Komendant Wojewódzki wskazał, że zalecenia nadzorcze i pokontrolne przekazywano podległym komendantom powiatowym (miejskim) PSP pisemnie. Na podstawie korespondencji potwierdzającej wykonanie, kierownicy zespołów kontrolerów oraz naczelnicy (lub wyznaczony personel) wydziałów merytorycznie nadzorujących kontrolowany obszar, weryfikowali wykonanie zaleceń. W celu monitorowania wykonania zaleceń oraz zapewnienia właściwego nadzoru, przeprowadzano kontrole sprawdzające w obszarach kluczowych dla funkcjonowania podległych jednostek.

¹³⁹ Prowadzenie kontroli w podległych jednostkach organizacyjnych PSP należało do zadań wspólnych wszystkich komórek organizacyjnych KW PSP. Wydział Organizacji i Nadzoru zobowiązany był uzgadniać regulaminy organizacyjne KP(M) PSP, planować i prowadzić kontrole w tych jednostkach, a także analizować materiały z kontroli.

¹⁴⁰ W zarządzeniu określono zasady planowania, przygotowania, sposobu i trybu prowadzenia kontroli oraz koordynacji działalności kontrolnej.

¹⁴¹ Tj. zakończono w danym roku sprawozdawczym.

¹⁴² Rozpoczęto lecz nie zakończono (tj. na koniec roku czynności kontrolne były w trakcie realizacji lub brak było podpisanego dokumentu pokontrolnego przez kontrolera) dziewięciu kolejnych kontroli.

¹⁴³ Analogicznie rozpoczęto lecz nie zakończono 13 kolejnych kontroli.

¹⁴⁴ Analogicznie rozpoczęto lecz nie zakończono 12 kolejnych kontroli.

¹⁴⁵ Analogicznie rozpoczęto lecz nie zakończono 10 kolejnych kontroli.

¹⁴⁶ Analogicznie rozpoczęto lecz nie zakończono dziewięciu kolejnych kontroli.

¹⁴⁷ Po aktualizacji planu na 2020 r. kontrolę w KP PSP Świeciu przesunięto na 2021 r.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Działania w Komendzie w obszarze kontroli zarządczej dotyczącej udzielania i realizacji zamówień publicznych, choć formalnie uregulowane, nie zapewniły jej funkcjonowania w sposób adekwatny, skuteczny i efektywny. Nie prowadziły bowiem do wykrycia, eliminacji lub ograniczenia nieprawidłowości wskazanych w szczególności w obszarze I niniejszego wystąpienia. Należy przy tym wskazać, że kontrola zarządcza ma istotne zadania, określone w art. 68 ust. 2 ufp, w tym zapewnienie zgodności działalności z przepisami prawa, procedurami wewnętrznymi oraz wiarygodności sprawozdań. Realizacja zadań w tym zakresie nie była przedmiotem żadnych kontroli wewnętrznych, audytów ani udokumentowanych działań nadzorczych. Tym samym nie dopełniono standardów kontroli zarządczej C.11 oraz E.19 opisanych w załączniku do Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹⁴⁸. Nakazywały one prowadzenie nadzoru nad wykonywaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji oraz monitorowanie skuteczności poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej.

Komendant Wojewódzki wyjaśnił m.in., że odpowiednio do zadań określonych w art. 12 ust. 5 pkt 1 ustawy o PSP, w zbiegu z art. 69 ust. 1 pkt 3 ufp, zapewnienie funkcjonowania kontroli zarządczej uregulowano decyzją nr 53 z 31 grudnia 2010 r. Za jej realizację odpowiadają kierownicy komórek organizacyjnych jednostki. Zadania realizowane przez poszczególnych strażaków lub pracowników cywilnych, odpowiednio do merytorycznego zakresu działania danej komórki organizacyjnej, w szczególności dotyczące zamówień publicznych, były im przydzielane pisemnie w zakresach czynności. Personel był z nim zapoznawany, co potwierdza własnoręcznym podpisem z datą. Zapewniono zapoznanie personelu z przepisami i regulacjami dotyczącymi zakresu obowiązków, a także umożliwiono cykliczne doskonalenie zawodowe. W zakresie kontroli zarządczej utrwalono praktykę cyklicznych odpraw (narad) służbowych kadry kierowniczej Komendy, w trakcie których monitorowano realizację celów i zadań, a także adekwatnie do sytuacji identyfikowano ryzyka i formułowano bieżące kierunki działania. Wcześniejsze kontrole dotyczące zamówień publicznych zakończyły się ocenami pozytywnymi, wobec tego, nie zachodziła potrzeba dodatkowego objęcia zamówień publicznych audytem lub kontrolą wewnętrzną.

(akta kontroli str. 340-351, 4042-4046)

NIK wskazuje, że choć formalnie i organizacyjnie kontrola zarządcza w Komendzie została uregulowana, a ryzyka związane z udzielaniem zamówień publicznych identyfikowane, nie wykryto i nie wyeliminowano istotnych nieprawidłowości w tym zakresie. Ich rodzaj, skala i charakter świadczy o tym, że nie zapewniono funkcjonowania kontroli zarządczej w sposób zgodny z art. 69 ust. 1 pkt 3 ufp.

OCENA CZĄSTKOWA

W strukturze organizacyjnej Komendy prawidłowo wyodrębniono komórkę organizacyjną, której powierzono obowiązki związane z udzielaniem zamówień publicznych. Odpowiednio przygotowanym do realizacji tych zadań pracownikom, umożliwiono także podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

¹⁴⁸ Załącznik do komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. (poz. 84).

Komendant Wojewódzki prawidłowo i rzetelnie wywiązywał się z obowiązku kontrolowania powiatowych (miejskich) komend PSP. Częstotliwości i zakres ich kontroli były zgodne z planami, ich realizacja była dokumentowana, a formułowałem wnioski i zalecenia monitorowane. Niemniej choć identyfikowano ryzyka związane z udzielaniem zamówień publicznych, obszar ten wewnątrz KW PSP nie był przedmiotem żadnych kontroli wewnętrznych, audytów ani udokumentowanych działań nadzorczych. Tymczasem kontrola NIK wykazała liczne nieprawidłowości w prowadzonych postępowaniach. Wskazuje to, że nadzór nad udzielaniem i realizacją zamówień publicznych był niewystarczający. Rodzaj, skala i charakter stwierdzonych nieprawidłowości świadczyły o tym, że nie zapewniono adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w tym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	NIK nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Ustalanie warunków udziału w postępowaniu odnoszących się wyłącznie do przedmiotu zamówienia. 2. Dokonywanie analizy potrzeb i wymagań w przypadkach wymaganych Prawem zamówień publicznych. 3. Prowadzenie wspólnych z innymi zamawiającymi postępowań o zamówienie publiczne w zakresie wynikającym z udzielonych upoważnień lub zawartych porozumień. 4. Prawidłowe upoważnienie osób wykonujących czynności kierownika zamawiającego w postępowaniach. 5. Podjęcie działań w celu uzyskania wymaganych umowami świadectw dopuszczenia dla dostarczonego sprzętu. 6. Odbieranie od wszystkich osób wykonujących czynności w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych właściwych oświadczeń, z zachowaniem terminów ich składania. 7. Rzetelne sporządzanie protokołów z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. 8. Zapewnienie wprowadzenia zmian do projektu budowlanego przez uprawnione osoby. 9. Zapewnienie wyznaczenia dwóch miejsc parkingowych przed budynkiem garażowo-socjalno-szkoleniowym Ośrodka Szkolenia KW PSP w Łubiance. 10. Dokonywanie pisemnego odbioru usterek i wad stwierdzonych w związku z odbiorem przedmiotu zamówienia. 11. Przyjmowanie zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które nie ogranicza uprawnień KW PSP w dochodzeniu roszczeń z tego zabezpieczenia. 12. Określanie warunków udzielania zamówień w sposób uwzględniający reguły konkurencji. 13. Zapewnienie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w obszarze udzielenia zamówień publicznych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 10 grudnia 2025 r.

Kontrolerzy

Andrzej Szulc

główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Artur Gackowski

główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Michał Trempała

główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor

Tomasz Sobecki

/podpisano elektronicznie/